

7697

కీర్తిమా లి నీ ప్రదానము.

(శ్రీ పురుషోత్తమ శవీయము)

నానా శ్రీ మేధావక్త్రీ గామూర్తి శాస్త్రి

ప్రకటితము.

హైద్రాబాద్, బంబాయి.

1941

[Rs 0-8-0]

ఆది.

అలఘు మహాప్రబంధముల నన్భుతగర్భ కవిత్వశోభితం
 బులన, నిఘంటుశాస్త్రచయముల్ శతకదుల డెబ్బదింటి, నిం
 కిలను బదింటి నాంధ్రమున హిందిని ముప్పదిరెంటి రూపకం
 బుల, విరచించె మించె బుధపుణ్ గురునెంచెదఁ బూరుషోత్తమున్.

లోకస్వపహరమున భాషదేశ్యజీవ. సంస్కృత ప్రాచీనములైన వానిలోఁ
 దొలుత సంస్కరింపఁబడినదే గీర్వాణము. లెఖ్యములును దద్భవములుండేరి
 దేశభాషలు కాలక్రమమున నభివృద్ధి నందినవి. అందు హిందూస్థానమున
 వ్యాప్తి నందినది “హిందూస్థానీ” యనఁబరఁగెడిది. హిందీ హిందూస్థానీలు
 పర్యాయపదములుగానె యుడునుగాని పాదుకలో నీచదేవులముకలదు. సంస్కృత
 వ్యస్తపదముల చాచిమును, సింఘాట్, జత్తక్, ఇహ్న మున్నగు లెద్యవ పద
 ములున బోయోగింపి మాటలాడుచు హిందీయనీయు, నిచ్చునచ్చినంతగా సమా
 నములన, గుడ్డను ముచ్చటించునది హిందూస్థానీ యనియు నవలంబును “హక్కి,
 ముసాఫీరీ, ఉర్దూ” అననక కంఠకంఠ శబ్దమున్న సమావారకములు. ఉర్దూ
 లక్షణాప్రభుమనఁ బరికరమనఁగల కథానా గ్రామీణ సంస్కృత వ్యస్త
 పదములనఁ బద్యాపయింపు నుచును స్వగంధి, ప్రయోగములుండెడిగనట్లు కొన్నిం
 చును. సమస్తదేశభాషలలోను దురమును స్ఫుటమగు శబ్దపటాభిరూపిగా
 నించునదగును. అట్టివానికే దేశభాషాసమేతము ప్రాప్తింపఁగా సమగ్రము
 ననుఁ బరిహాస మిచ్చెనట్లులఁ దెప్పకొకదనియొందును.

అహంభాషలలో కాలక్రమలోలోకము కొలుతును క్షోణాభివృద్ధి
 కై నడిచి వచ్చిగాలు. ఇందు భృగుస్మృతిలు ప్రాగైది ప్రముఖములు, లులా
 కి, హామిలు మహాభివృద్ధిము. మఱ, గాంధములు కై నమిలములనియు, ననఁ
 జయను, ను విశ్రీకమును దృఢమును నుండెడిములు. ఇందు దృశ్యములు
 పాదుక వ్యాపయములగాను రెండరివగునట్లుకై న్నెలిమిఖలునైనఁ దెచ్చిముఖులఁ
 జేయఁజూడెను. అట్టివి గీర్వాణమున కై నానివాని పాదకవి కర్తృకమున
 ప్రాచీన సూచకములు నెచ్చివచ్చెడి యుండెను. కాని గీర్వాణభాషా సంభాష
 యను పదముకంటెదగ్గర నే ప్రవర్తించునది కై న్నెలిమి దగ్గరనాచరిమున నిచ్చు
 నుండెను. సంస్కృతేశ్వరములన్నన, మఱకంఠముగా నభివృద్ధి నంది లక్షణ
 లక్ష్యములైనకొలఁచు సూక్ష్మ కృష్ణము లందరినను దిగిగాన. నుండెడిను. ఆధ
 మన నందును కై ను “విప్రవాక్తా”వలె నా నుండెడిను. ఆందు లెచ్చిల్లు
 నాచెచ్చిల్లులు పాదము ను నాకాల కృష్ణ చే భాషా పాత్రలు పాతక పైకప్పు
 ములఁ జెల్లించెనటను. సందేహమే ముండెనుటచే బ్రభునమ్మిత్వమును ప్రామాన్య
 మాటచే సుకృత్యమిలయ న్నించెయున్న నా “మము” న క్రిలు కాస్తా సమ్మి

....తత్వమునుగూడ నోడగూర్చి సర్వసంపూర్ణతఁ బ్రాపింపఁ జేయఁజాలెను. ఒక ప్రక్కను సంగీతాభిరుచియఁ గ్రహభివృద్ధినంది తీర్థుల తరంగములవల్లను పీఠీతుల గురు గుహభివందనములను దానిగ రాజ కృతులందు నింతితర వాగ్గేయకార కర్తృ కముల దిగ్దేశవ్యాప్తినంది భక్తిపీఠ బావాపంబు లానర్పసాగెను. అయ్యెడ, సిద్ధేంద్రయోగిభావరాగతాళమేళసంబాసట్లు కృష్ణలీలాభివర్ణనంబు భాగవతంబన వెలయించెను. అచ్చైన తామనాటకాలు ప్రహ్లాద నాటకము యక్షగానములును బయలు వెడలినవి.

ఇవన్నియు నిట్లుండ హిందూస్థానమునందల్ల తులసీదాస్కృతి రామ కథా మృతమును వెల్లివిరియఁజేసినవనుక దృశ్య కథాభి నివేశమును గల్గెను. ధార్వారు దేశమున నెక్కుడుగా నభివృద్ధివందిన యాకళ క్రమముగా నన్ని దెసలకుఁ బ్రాకెను. ఆంధ్రదేశమునఁ ద్వివిధవర్ణనములవల్ల జనించిన యుడేక మనేక గ్రామములందాఫక్కి నెక్కినఁ బ్రసంగ చనయాపకముల వెలయించుజేసెను. అట్టి యెడ బందరునందు నొక యాంధ్రనాటకసంఘమేర్పడినదిగాక 1884 సం॥ లో “నేషనల్ థియేట్రీకల్ సొసైటీ” యనునది స్థాపింపబడఁగా నది యప్పటి కిరువ దేండ్ల పోయియుననుండి యాంధ్రమునఁ గావ్యనాటక రచనమొనర్చుచుండిన శ్రీ నాదర్శ పురుషోత్తమకపింద్రుని రంగస్థలమునకుడించి, హిందూస్థానభాషా నాటకరచయనకుఁడఁగించి, వరుసగా చుప్పదిరెండు నాటకాలు వ్రాయించి దేశ దేశములఁ బ్రదర్శించిపించె. ఈనాటకములు నిందిలి భాషయు ననుసరింపబడిన ఫక్కియు విమర్శింపఁబూనుటకు ముందవి రచియింపబడినకాలము నప్పటి నాటక కళాస్థితియు నించుక పరికంపవలసియున్నది.

అన పునొమ్మదన కబాలమునందలి యుత్తరాధిము. ఇప్పటికి రమరిమి యలువదేండ్ల నాటి ముచ్చట. ఇపుడు సినీమాతాళు యశోధననిలయలై యచ్చ రలమచ్చున నంబరపీఠిని వాయు మానములపై జరింపఁగలరయ్యె. అప్పుడో, నేమి ధరులౌపురుషులే యపాస్త్రేయులుగా గర్వింపఁబడుచుండిన దినాలు. క్రమముగా రంగప్రసాధనముల విడుతుో విద్యుత్ప్రేచారాదికములు మొదలైనవి. తొల్లిట నేసాకర్తములును లేరయ్యె. కథా సంకల్పానాదక జైలక్షిణ్యమును దేశకాలాభిన్న తాస్థానికతయు గనునించు నూహలు వొనఁపని స్థితియయ్యె. పంచసంధలనైనఁ బాటించు టదనయ్యె. సంస్కృతమున ముండికుడునది మూత్రధారుడు. ఆతఁడు కథామాలినమైనవైకా నాయూ పాత్రవారుల ప్రవేశమాను. వారు వచనమున సంభాషించి కథకొంచు సాగించి విక్రమింపుచుండును. ముగిల ముగిల నామూత్ర ధారుడై యుత్తరకథామూల మొనర్చుగాఁ దిర్తదనుకూల పాత్రవ్రేతమా చుండును. ఇట్లు పదిగఁగఁగ నడచి కుభాంరమయ్యెడిది.

అట్టి విధించింపబడిన నాటకాలు. కవి బాల్యమున హైదరాబాదున నొక పుష్కర **CHECKED** భాషలందును విదన సంస్కృతమందును బాండితీగనియుండె. మహారాష్ట్ర హరికథా చరణానుసరణంబున మూర్తిధార

కంపెనీకారలకు॥ కల్యాణ॥ తరుణత్వమున మేధా, దక్షిణామూర్తి దివ్య, కరుణ మహిమ లభి, కవితా సంపదగలిగి, పయలుమెచ్చగ విద్య, నాటకరత్నముల, కర చించు శ్రీ నాదెళ్ల పురుషోత్తమకవికి॥ కల్యాణ॥ 2॥ నవనవరసముల నాటక విసోద మ్మలఁ దవలిన మనములఁ, దప్పకవేంచేయు, కవులకు రసికులకు, ఘనలకు ధనికులకు, గవి మాడభూషి వేంకట దాసదాసునకు॥ కల్యాణ॥ 3॥' అని ప్రస్తుతించిన తెలుగుట నగపటముట యప్రస్తుతము కాదుగదా.

ఇట్టి యీపురుషోత్తమ కవీంద్రకర్తృకములలో 'రామదాస చరిత్రము' మాత్రమే తెలుగు లిటిలో నీవఱకుఁ బ్రచురింపబడెను. అంతకంటె సులభములొనవి మఱి కొన్ని యట్లే యిపుడు ప్రచురింపబడెడివి. అఱిమన్న నీ దనునాణికోచ్ఛారణ సంజ్ఞలు. వీనియందెట్లున్నవి : స్మృతము మొదలుగా నుండబట్టి భాషాపరిచయము నేనినాటికేగూడ సులభముగా నుపయోగింపవలెనను. నేన కాంగ్లెస్ పుట్టక ముందే యీ "సేషెర్" సంఘము స్థాపించి తద్వారా నీ సికపిపురుషోత్తమము తారచించిన యీ నాటకాలెల్ల సాంఘికుల కలవఱచి, తానె గొప్పయెడల మాత్ర భారుండునై యాంధ్రదేశమందలి పెక్కుతావులఁ బ్రవేశించెడిన, హిందూస్థాన భాషావ్యాప్తితో నాటకకళ నభివృద్ధిపరింపఁబఱచిన గంగయఁ బ్రకంసార్హము.

—♦ స తీ ప ర దా న ము. ♦—

నీమంతనీ చంద్రాంగద కుమారిమణి కీర్తిమాణిని. ప్రభావాహుసుకుండై వణిక్పరియా పద్మాకరునిగఁ జెరుగుచుండిన శీత్రాయువునకాపె చరిత్రయయ్యె. పిదప, వారు రాజ్యపదవి నొంది దశార్ణదేశము నేలుచుండిరి అపుడొక్కడ తోడు సతీయుతముగా వేటవేగుట సంఘటించెను. అత్రతీ నిరభక్త పరీక్షకేర్పడిన యీశ్వరిమాయగా యువతీ సహిసు. తొ నొక శృద్ధ విప్రుడు వ్యాఘ్రముచే దిటుమంటడివచ్చి తేనిక నొక భార్యయయ్యె. అతడు ధనుర్మాముల సంఘము వంతలో నాయొక బిల్వాలినోటఁ బడిపోయెను. భార్య రక్షణ మొనరిపడియ్యె నని కుండు నిపురిండా ధనుర్ముల మూలనాడెన భద్రయువును, సకలంబహుండునైవ వాడెన్నుం గోల్పడినందుల కెరియు భిన్నుండై యాతఁడేని కోరిన నద్రావిడులు ననవుడు నావిప్రుడఁ జేరిన నే తనకప్పురిపోయెను. అన్నమాట తప్పని యన్నర నాఘండు పల్లెయిది 'కీర్తి' ను శ్రీ ప్రదానంబు' గావించె. అతడు సాహసమునకు సత్యసంధికులఁ బురమంది. ఈయాశిష్ట్యం దీశ్వర యాపమున సాక్షాత్కరించి వరదుండైన పురాణ గాధయింబుగిరింపఁబడియెను. ఈగ్రంథము ది 30-11-1888 తేదిని సంపూర్ణము కావించబడినట్లు కానించుచున్నది.

ఇట్లు,

బందరు,
ది 25-11-40. }

గంగింకర్తృపుత్రుడు,
నాదెళ్ల మేధాదక్షిణామూర్తిశాస్త్రి.

శ్రీ మేధా దక్షిణామూర్తయనమః

కీర్తిమాలి నీ ప్రదానము

సూత్ర: చంద్రాంగదజీ, మందిర్యేహై- చంద్రోహిణీ, సహిత
హోనేహై సుందరి నీమంతిని, సుతకీర్తిమాలిని- సాంద్రా
నంద్యే, సంగాత్ బైతినె.

(అమృతగురువు మఱియిద్దఱు దాసీజనలు సేవకుఁడు నుండఁగా)

చంద్రాంగదుఁడు. ప్యారీ! పద్మపత్రేక్షణ! నీలాలకా!
హైమవతీ చరణాంభోరుహ మకరందానారతపానమధుపా! అవన్నె
బహుత్కాల్సె పార్వతీ పరమేశ్వరాంకె కరుణాకటాక్ష వీక్షణె
సకల సామ్రాజ్యసౌఖ్యాపాతే బెహ్తార్సె రహ్నభి, తజ్జగన్మాతృ
పితరాంకె అనుగ్రహె అష్టేకు కీర్తిమాలిని కహ్నె పుత్రికా
సంధ్యైకే సౌందర్య విధవాతిశయాంసె రతీసమానాసహాంకె
అబ్ వివాహానుకూలప్రియుక్కు- ఆపాంచీహై “పూడశాబ్దాభవే
త్కన్యా, పుత్త్రవత్పాలితామయా” కహ్నె కన్యాదానసమయ్యె
కహ్నె రహసె అనుకూలకాలాయీహై. అబపన్నె యుక్తహో
వర్కా అన్వేషణ యత్తన్నె రహ్నె కార్యహై.

నీమంతిని. హేమనోనాథా! అవనీనాథా! నగనాథాత్మ
జానాథ మృదుపదలగ్నచేతసా! సర్వజ్ఞభి సర్వాంతర్యామిభిహో
సర్వేశ్వరై అనుగ్రహుక్కు పాత్రరాహాంకె స్వీయప్రయత్నా
ఘోడైరహ్నె అష్టేకు తద్దేవనాథా నుష్టర్సహై హై దాహుయిసా
అష్టికీర్తిమాలినీకు తస్మహేశ్వర్పి ఉద్దేశ్కర్కై రఖేసా బర్హహైహి
హై హైహై భగవాన్కై కరుణసె ఆపు అష్టే నికలేగా.
అపకసత్వరాహోనాకంకహ్నె మేరీ ఉద్దేశ్యహై.

చంద్రాంగద. గుణవతీ! ఆనందానంద, తేరీ అభిప్రాయ్
వరమామోదద్ హై. హైహి యథార్.

సూత్ర) (2) విషమాస్తరహరణేచ్ఛ - ఆయా. ఋషభయోగినర
రాజ్ ఖుషి నే నరపము, హిషియాఃరహ్నె-ఇష్క్ సె భద్రదా,
య్యోమాదీకరానె.

(ముసిరాఁగా తలదండులు బిడ్డయు మొక్కి దీవింపబడి కూర్చుండఁబెట్టి
తామును గూర్చుండి)

చంద్రాంగదుడు. భోభస్మాంగరాగోజ్వలా ! రుద్రాక్ష
మాలికాభరణా ! దండకమండలకామాయవసనధారి ! సర్వలోక
సంచారి ! సాక్షాచ్ఛూలధారి ! జితాశులదేహజారి ! భవదంఘ్రి
వయోరుహసందర్శన సంప్రాప్తి సె మైపాల్వేకా రాజ్యభి మేరా
నివాసీభి పావనాహుయ్యైహై తద్దర్శనె హంసబిభి పవిత్రాః
హుయ్యైహై. మహాత్మన్వో ఆప్కె నామస్మరణీచ్ఛ సర్వాఘాఘ
క్షయకర్తౌ. ఆప్కె సందర్శన్తి జన్మపావనకర్ కెంనహోనేకా ?

ఋషభ. హేరాజేంద్రా ! వస్త్వాతుఃకియసా ఆదరణ్ పానె
సేభి బాద్ తేరా మృదుమధుర వచనామృత్ కర్తరంధ్రాంసె పీనే
సేభి మై నె అపాహ్నో సంతోష పారావార్మై నిర్మగ్నహువాహుం.
సంతోషస్సంతోష. అచ్చ, రాజా ! తుః నె త్రిపురాసురాంతక
కరుణసె దారపుత్రి పుత్రికా మిత్రబంధుపురోహితామాత్య
విద్యజన పరిజనాన్విత్తోకే ఆరోగ్యైశ్వర్యాహ్లాదాః బెహ్మర్సెపాతె
సుఖస్థానా ? గజతురగోష్ఠ్యరథపదాతియాః శస్త్రాస్త్రాః పుష్క
లాః హేనా ?

చంద్రాంగదుడు. అహోమహానుభావా ! సర్వజ్ఞ శిఖామణీ
హోః ఆపుగ గోచరాః నహోనె వృత్తాంతాః ప్రపంచ్యై నహి
రహేగె. భవదాశీర్వాదప్రభాన్సేహి మై సకల సామ్రాజ్య
ప్రాభవాః పాతేహిహుం.

ఋషభ. అచ్చ, మహారాజ్ఞీ నీమంతినీ ! సాభాగ్యవతీ !
తుః నె సోమవాసరౌంమే పార్వతీ పరమేశ్వరౌంకు షోడశోపచార
విధాన్సె విధ్యుక్త ప్రకరణై సమర్చనాఃకర్తై నిరంతరాహ్లాద్ సదా
పాతీహేనా ?

సీమంతిని. హేమహనుభావా! సృష్టిసత్వంతకారణభూతి
ఆదిమధ్యాంత రహిత్యహాకే త్రియస్త్రింశతోక్తిదేవతా బృం
ద్యేభి సహస్రాక్ష సేభి చతుర్ముఖేభి చతుర్భుజ్యేభి పరిచర్యాపాతే
రహ్నో మహాత్మన్తో హైమవతీ మనః కంజాదిత్యకు మైకర్మ
పూజాకత్నా? మైకత్మిహుం? పరంతుసకేసా ఒత్నాత్ భక్తి
సేహి నియతవత్కర్మై రహ్నిహుం తద్వృత్తఫలసాధనసేహి సాక్షా
న్యరూపాత్మనో ఆత్మే సందర్శక మైకర్మ సకీహుం

ముషభ. ఆనందానంద, గుణవతీ! “జ్ఞానం మహేశ్వరా
దిచ్ఛేత్” కష్టా ను సేశ్వరానుగ్రహవాపి సే అయిసి సుజ్ఞాన
సంపత్తి తుర్మే అమూల్యాలంకారోనే సంప్రాప్త హుయ్యాహై.
అచ్చ. మాయా. ఆనంద. అహోమహారాజా! త్వన్నివాసుక్
మై ఆయోసా కార్య ఏహైకే, భగవ నిర్మలత్వో యేకహాకార్య
అభి సాధనీయహానా తత్కార్యసాధనైలియే తుమారా
మన్మేభి యోజనోత్పత్తిహుయి, మైభి ఉస్థియేహి ఆయాహుం.

చంద్రాంగద. మహాత్మా! సాధనీయో కార్య మహాకార్య
హైతోకర్మే ఉద్దేశకయేసా ఆప్ మహానుభావో హై తత్కార్యనే
భగవ నిర్మలత్వో వై నీస్థితిమే మై శిరసావహా హాకే కేవ
కరుంగ? భవదనుజ్ఞాబద్ధహాకే కరుంగ. హుకుంఘర్యాయ్యై.

ముషభ. తుమారా పుత్రికాహా కీర్తిమాలినీనే అబ్
వివాహానుకూలవయస్కు ఆయిహైహా! ఇస్కు మహేశ్వరా
రాధన తత్పర్మోకే సుగుణవిధిహా వజ్రబాహునందక భద్రదాయు
నామకే పద్మాకర్మహై నైశ్వనస్సేపాలితహాతే తత్పల్లణ్యై
హిహై. విద్యావయోరూప బలవై భవాభిహత్యమాఖ సల్లక్షణంసె
విరాజమాన్తో ఉమ్మ కన్యాదాన్మర్నా.

చంద్రాంగద. హామ సంకోష్ట మహాత్మా! హర్కత్నహి.
పరంతు, దాశార్ణ దేశాధీశ నందన్నే పద్మాకర పాలితహానే
కారణకావ్యహై?

ఋషభ. పై వక్ చిత్ర చరిత్రై. సావధానమనన్కు
హోక సుక, బోలుంగ. వజ్రబాహు ధరాధీశు, నామస్సహి
సుమతీహో, యేకసుమతీ, జ్యేష్ఠవత్సహై. ఉన్నర్ ప్రహ్రిజ
రాజా, హుప్రీతిసె, రహ్నభి, ఉన్నీ సవత్సయా, తదాగ్రీ
గర్భిణీహోతబ, బిష్ణులాయె. పైబిష్ణు మర్నెకు బదల్
సుమతీన వ్యాధిగ్రస్తాహుయిధి తబోవ్యాధీ వైద్యజనోంక
చిత్తేంసె నిబారణహోక శరీర్సబ్ వ్యావక్ హోనాభి
ఇత్తైమె ప్రసవ్విహుయిహై. పైదాహుయెసా ప్రేకుమార్భి
అనల్పగోగపీడిత హోక మాతృశిశువా నదారోదనేచ్చాసెరహ్మ
నిదాహోరానిహిసానాభి పరిజనాంకు కష్టతరావత్సమయహువ్యా.
ఇస్లియె రాజానె నిజమందిరె ఉనోంకు హకాల్కె కాననాంత
రాంమె భేత్తై ఆజ్ఞా జాగీయాథా. వేలరణ్యావాసాహుయెసా
బాల్కుమార్కా వ్యాధి ఆతిశయహుయి. పక్షంక రేచ్చా
సేమాయాకుథోదా ఆరోగ్యమిలా. ప్రహిగహస్మై ఇధరుధర్
ఫిరై దైవయోగై పద్మాకర్మమై వక్వైశ్య శిఖామణికా
పట్టణ్ పంచాభి తన్మణినిధి తన్మాతా శిశువాంకు సర్వోప
చారా అనూనాహోనె కరాతెసాలాథ. “ఆయుఃకర్మచ విత్తంచ
విద్యానిధనమేవచ పంచైతాని విలిఖ్యంతే గర్భస్థస్యాపిదేహినః”
కహ్మె కహ్మె న్యాయబచక్ వాస్తవీహోకర్ విధాతాసె
లిఖాగయెసా ప్రాహర్యకుభి అనుభవనీయహోనేనీభి ఉస్కా
జాతకు బాలారిష్టదోష్ ఖూబరహ్మె నేభిప్రే సుమతీకానందన్నె
కాలధర్మసాయాథా. సుమతీ కించిజ్ఞాహోక రోదన్నె అన్యాంకే
నహిచహీధి. ఉస్కా పూర్వజన్నమైమైనె ఉస్సెసాయెసా
ఆదరణ్ ముర్నె యాదాకె ఉన్నత్తుకు మైవహారహ్మె ప్రే సుమ
తీకు తస్యోపదేశ్కర్కె బాదున్నీ పుత్తరుకు సజీవకర్దేక
ఉనోంకు ఖూబారోగ్య మిలాకె తల్లైఅదృశ్యహువ్యాథా.
బాద్ కతివయవత్సరాంకు మైయేదహ ఉనోంకు దేఖై చహ్మె
గయేతొ సదాశివకరుణా కటాక్షవిష్ణుణ్ తదాగ్రజకుమార్నె పద్మా

కరనం నన్న మిల్లె విద్యాదయానికై ఆర్జన్మియేసా జ్ఞాన్సే
ముయ్యె నంతోష్మిలాయాధ. బాద్ మైభి ఉస్సు ఇహవరసుఖ
సాధక సుజ్ఞాన్భి శివకవచ్చి ఉపదేశ్కర్కై మంత్రితపన్సంపన్నాఁ
హో వరఖడ్గశంఖాభి ద్వాదశసహస్ర మత్త మాతంగ బల్భిసాను
గ్రహోహోకె ప్రసాదేశ్కర్కై సర్వజ్ఞ కృపాసంప్రాప్తిసే సర్వ
కాల్పి సర్వైశ్వర్య సంపన్న హోనె బద్దేకె పలరాధా. బాదితైమె,
దాశార్ణదేశ్కై రహె వజ్రబాహుపర్, మగధదేశాధీశ్వరో, హై
మరథభూమినాథె, నవాక్షోహిణీసేనా పరివృత్ హోకె, సంగ
ర్కరైనికల్కరాకె, యుద్ధరంగై ఆప్తీజీకె వజ్రబాహుకు బంధిత
హోనెకరాకె తద్రాష్ట్రైలూటీభి కరాయాధ. తబోవృత్తాంత
ప్సాధద్రాయునె జాన్మ జననికె ఆజ్ఞాతేశ్కర్ సునయనామక
పద్మాకరకుమా రప్సాసారధిహోనె నికల్కై దాశార్ణరాష్ట్రు
జాపాంఛర్ నవాక్షోహిణీ సేనాసమన్వితాభీల ప్రబల పరిపంధి
పటల్కు భండన్మై అకేలాహోకేహి శివకవచ ప్రభావేభి శ్రీకర
సాధన సంపత్తిసేభి నిర్మాల్ కర్దేశ్కర్ అప్సా జనకు బంధవిమో
చేశ్కర్కై తద్రజ్జవంసేహి మగధాధినాథు బంధనర్కై
వజ్రబాహు సామ్రాజ్య పాంచాకె నిజవృత్తాంతున్కు
మాలూం సహికర్కై అప్సా వాసస్థల్కు పలకై విజయవృత్తాంత
మాతుశ్రీకు జాహిర్కర్కై సార్వతీశ్వరానుగ్రహె అబ్బహా
జెప్తరైహై. వృత్తాంతుస్కా ఎహాబ్దేయింగె. తుమారా పుత్రి
కాహో వీర్తిమాలినె ఎఃభద్రాయు శూరవర్కు పూర్వభవై
ఇమందరాభిధాన్తోకె రహెతబ్ పింగళాభిఖ్యసె తత్సుదతీ
హోకె హుయిసో పద్మాయతాక్షిహై. జన్మవరంపరాగత సంప్ర
దాయ్ ఎడోనోం దంపతీహోనేసే శాంకరీ శంకరచాద సరసీ
రుహాభియాహో తుం దంపతౌంకు వైహి దైవత శిఖామణికా
భక్తు కన్యాదాన్గర్భభి బహుత్యుక్తహై.

చంద్రాంగద అహహ తత్త్వవిధిజ్ఞ చక్రవర్తి ! దివ్య
జ్ఞానమూర్తి ! వినయవినమిత దీనానువర్తి ! చతుర్దశ భువనవ్యా

వృతకీర్తి ! అజ్ఞాభి సంసారకూప నిర్మగ్నకూర్మాభిహో మామారే
 వర్ భవదనుగ్రహం అసాన్వోకై రన్నోనేహి మామారే జన్మాఫల
 సమన్వితోనో న దానచాత్రవర్తైహమ్ము మిల్నాతటస్థమివా.
 ఆమై ఆజ్ఞా శిరోభూషణైర్కై ఏక్ సుముహూర్తైః మితపరి
 జనాన్వత ప్రధానిచక్రైః భేజ్యైః పద్మాకరాది విహిత జనాన్వితో
 హో న భద్రాన్ముఖైః ఋణాభేదైః మామారా కీర్తిమాలిః కాదాన్
 హో న కరుగః నిస్సంశయైః.

ఋషభ. శ్లో॥ భూషావేటి భవన మధరం పుష్కరం
 పుష్పవాటి । శాటిచాలాశ్మతము ముగ శృందనమ్రామనోభూః ।
 యశ్యోనన్వా నిమగ్ధరభవన్మంజురా ధాతురాన్యం । జేవః
 పాయుద్ధన విజినో దేవతా సార్వభౌమః॥ భోవంద్రాంగద ధరిత్రీ
 నాథా ! కౌట మహాత్మన్ము సన్మభూషణాహోక తన్నుగం
 కునె, అధకగుణ కుజాహో పాశాన్వాసవతఃసోనేన మ్రోన
 భూషావేటి హువ్వైః ? కౌస్మహానుభావుః చంద్రై
 జూలసితపుష్పహోక లచ్చిశాంకర పుష్కర కహేతో
 ఆకాశో వాస్థ్యో నేన మ్రో పుష్ప వాటి హు వ్వైః కి
 కౌస్మర్వాంతర్యామికుడిశా అంబరాణాంక తద్గిగానిన సహస్రా
 త్నాగ్ని శమననిర్మతనకు మరుద్ధన దేశానచాలితాః హోనేన
 ఉనోనేన శాటిచాలాహుయైసోకి కౌట త్రిగుణాత్మకై నిజఫాలాత్మ
 వహిసె మన్మథుః భన్మోకన్దూర్తై తద్భస్మై శరీర్పర్ విలేపన్
 కర్లేనేన మన్మథై గంధజేవన సాద్విశ్వసె చందనవృక్ష
 హువ్వైః కౌస్మప్తశిక్షకై శ్రీపురానుసహకరకాత్మ బిష్ణుజీ
 కుబాణ్భి చతు స్వేదాను రథాశ్వాభిహోన నై సాన్ద్రనాభి తద్వి
 స్టుతీన స్త్రీసాగర్కై నయకపానెన స్త్రీరథిన తూణ్భి తద్వేద
 చతుష్టయై విశ్వసృష్టుశ్శ్చై రన్నోనె బ్రహ్మక ముఖావాజి
 శాలాభి హుయైః కౌట భవదమిత్తైః దేవతా సార్వభౌ
 మీభాహో శ్రీమచ్ఛంకరజీనె తుమ్ము ధనకనకవస్తువాహన సమృ
 ద్ధిసె నిత్యసౌఖ్యభి నిరంతరాహ్లాద్భి దిల యెజాయ్. అబ్ మై

జావుంగా. హేనీమంతినీ! సదాతుకర్షే సదాశివారాధనాన్
నిదాన్సేహిత్యత్పత్తీహా కీర్తిమాలినకు కీర్తివిస్తార్ హోనక్నే
భద్రాయననాథ్ హోనా లభ్యహువాన్వై. ఏ బహ్వమోద
సంధాయినీ హోనేకా. నిరాతంక్తే.

నీమంతినీ. మహాత్మా! సర్వజ్ఞ శిరోభూషణాహో ఆస్మై
అనూనానుగ్రహహ్నో సుధారస్సే యత్కించిద్భిందు మాత్ర
ర్తోభి హమారెవర్ ప్రసర్హోతే రహ్నభి హమ్ము కన్హికెం
హోగీ? హమారాకీర్తి మాలినకు అనుకూలబర్కెం నహిమిలేగా?

ఋషభ. సంతోష్యంతోష్. అభ మైజావుంగా. సౌఖ్యసె
రజ్జోయియ్యె కల్యాణ్ కల్యాణ్.

చంద్రాంగద. అరేనేవకా! తుజల్దీజాకె ప్రాణనిజీకు
బులాలారె.

సూత్ర). (3) శుభ లేఖాభేజా-భుషి సె సోమాంగదరాజా.

శుభ వతిసుతకు, సామ తేయుక్-విభ వసమన్విత,
వివాహ్నోనేకు.

చంద్రాంగద. అహోమంతినీసత్తమా! శ్రీమత్సదాశివ
పదాంభోరుహ మధుపాయమానసన్మనస్కభి, శివకవచాచ్ఛాదిత
దివ్యమూర్తిభి, ఋషభయోగిపుంగవ దత్తవరఖడ్గశంఖ విరాజితాం
బుజ సదృశపాణియుగళి సుమతీగర్భపయః పారావారరాకాసుధా
కర్పిశ్రీయుతీహోభద్రాయనమాహ్వయవిశ్వంభారాపాలకాత్మజై
పద్మాకర్కహ్నో వైశ్యమాడామణికె పట్టణోత్తమైమాతాసెహ్నా.
తుంనె అనుకూలజనాన్విత్ హోకర్ వహాచుజాకె ఘోసామతేయు
మైనె అన్న కీర్తి మాలినీకు పాణిగ్రహమహోత్సవ్ కరా
నహు సర్వప్రియత్నాభి తయ్యార్హుయ్యేహ్నో కహ్నో అరజ్
కర్క ఉస్సెతన్మాతుశ్రీభి సకుటుంబ బంధుమిత్ర భృత్యాది పరి
వృత్ హోకె పుత్ర కళత్రాన్విత పద్మాకర్పి సంగాత్ రహ్నో అన్న
నిషధపురీకు లేయాకె ఆనా. జౌర్ తుమారా ప్రయాణై అగేహి

అంగ వంగ కళింగ కుళింగ మగధ మాళవ మత్స్య మృద ఘూర్జర కోసల కేకయ కేరళ విదేహ విదర్భ పాండ్య పాంచాల బర్బర సింధు సారాప్ర కొంకణ తెంకణ నేపాళ గాళ చోళ కాంభోజ గాంధార కర్ణాట మరాట విరాట కాశ్మీరాది ఛప్పన్న దేశాధీశ్వ రాంకు శుభలేఖాభేజ్ఞ తత్తదధీశా ఆపన్నకీర్తిమాలినీకే కల్యాణ సమయ్యు యహారహ్మ వధూవరాంకు ఆశీర్వాదకర్మ వైసా కర్మ ఔరపా పురోహిత్తు దాశార్ణదేష్కుభేజ్ఞ వజ్రబాహు మహారాజ్కునంగాత్ రహ్మాలానె వైసాకర్మ కార్యా సబ్బి సత్వరైభి బహుత్ నిగహసేభిక రాజానె జత్తనాకర్మ. జాగ రూకతారహ్మ.

చంద్ర). ప్రధాని-మహాప్రసాద్ మహారాజ్. అబీచ్ ఆజ్ఞానువర్తి హోళ, కార్యా చలావుంగ.

సూత్ర). (4) అమాత్యబర్ - ఆప్ బోలా ఖబర్
సుమతీసుత్ కు, సమయుద్వాహ - సమీప్ హైసో,
చహల్ దిస్తేకా.

(విద్యాకర కుటుంబమును సుమతీ భద్రాయువులం గూర్చుండగా)

పద్మాకరుడు. మాయీసుమతీ! అన్న భద్రాయుజీనె భగ వదనుగ్రహేణ ఔ ర్భివయోగీంద్ర గురువరప్రసాదే, సర్వసద్గుణ సంపన్నభి శౌర్యధన్వి హువ్వాయై. అబ్త తత్తత్కాలానుకూల విధియా అక్రమానహోనె అక్షరాభ్యాసోపనయాదయా యథా విధినే గుజరేహై అబ్ వివాహానుకూలప్రాయ్ ఆపొచ్చాభి భగవ దిచ్చాసె కానా క్షత్రియ కులీనా కన్యా ఇమ్మ మనోహరిణి హోనె హైకి మాలానహిహోతీహై.

సుమతి. హేపద్మాకరా! కారుణ్యకరా! సర్వయత్నాభి సర్వజ్ఞహోళర్వక ఆజ్ఞాసహోనాహి లోకవిదిత కార్వయై. వైసా ఏకు ధర్మహై, అమ్మకు నె శ్రీమద్రామాయోగీంద్ర గురు చూడామణికా ఆజ్ఞాభి అత్యుత్కృష్ట కార్వయై. బాద్ తుమూద దయానె కాగ్యసాధక్ హై. ఇత్తహి మగర్ మైకర్నెకా క్యాహై?

కన్నాకా క్యాహై? ఇన్నేకు భగవత్కృపాక్యాహైకి అపైకు కైసామాలూం? అపై భద్రాయూత్వోక్యాహై?

పద్మాభార్య. అపై భద్రాయుభావాకు అగజేశాను గ్రహిస్సె సర్వసంపదాభిక్రమశః లభ్యాహుయె వైసాహి గుణ వతి కళావతి సాభాగ్యవతిహో కన్యామణిహి మనోహరిణిహోనా. కహాహైకి! కబ్ హోగికి?

సునయ్. హూయి! భాయిజీకెవాస్తె ఇత్తు ప్రయత్న కెంకర్న? భగవాన్కాకరుణా భాయిజీవర్ పరిపూర్ణసేహై. రహైసే సర్వసగుణసంపన్నాభి రతీసమానాభిహో కన్యకా రత్న మిలేజాయ్.

(ఇప్పుడు చంద్రాంగద ప్రధాని రాగా నందలునులేచి తగు మరియు లయ కూర్చుండ)

చంద్రప్రధాని. భో భద్రాయుజీ! భద్రలక్షణసంపన్నా! గీర్తాంఘ్రసరోజాభీ! ఆపై వాస్తె నిషధదేశాధినాథ్ హోచంద్రాంగదచక్రవర్తీ నే భజేతో ఆయెసా మైతన్మహారాజముఖ్యమంత్రిహుం.

పద్మాకర. అహహా శంకరకరుణా! అగణితగుణసమృద్ధి హూమారా భద్రాయుజీ ఎహేరావట్టణ్యే రహైసేహి అయిసె అయిసె మహామహాంక సందర్శక కర్నక్తాహుం వస్తా కిత్నేబత్న రా తపస్కుర్కె కిత్తాయత్తె కయెతోభి దర్శక నహిదేసే ఋషభయోగింద్ర శిరోమణికు దృగ్గోచర్ కర్లేకీపాబక్ హువ్వా హుం అబెహ్నహ్నరుక్మే సందర్శక మిలాభి అపార సంతోష పాతాహుం. వహ్వ. హేసజ్జనా! ఆపై మహారాజ్జా సకల సామాజ్య లక్షణాభి సంహోమై గుజర్నె గజతురగోష్ఠి రథ పదాతియా బెహ్నరైసేన బుధారాధనాది సత్కృత్యాగుజర్నె సర్వ భాసాహోహో కృష్ణానా?

చంద్రప్రధాని. శ్రీమచ్ఛంకర దివ్యకథాసుధారస పాన తత్పర్భితక్షక నాగేంద్రదత్తఖడ్గ తురగాభరణానేక విరాజిత్తి మహీ నాథ సన్నుత్తి మహీదేవభక్తియుత్తిహో హూమారా రాజకీనీహో

చంద్రాంగద మహారాజునె తత్పురధ్వంస కృపాకటాక్షవీక్షణై
 సర్వైశ్వర్యసంపన్నానైక బెహ్మై జీతేహైభి అబ్మురై
 యహాభజేసా అబ్బార్ అరజ్జకరుంగ సునీయే. తన్మహారాజేంద్ర
 జీకా కుమారికార తన్వో కీర్తిమాలినీహో కన్యామణికు నె అపా
 ఎః భద్రాయజీకుదేక ఉద్వాహార్నే సర్వప్రయత్నాః సంసిద్ధాః
 కర్లేకే శుభముహూర్త నిశ్చయ్యకియేహై తత్సమయ్యుత్తప్రదేష్టు
 ఛప్పన్నదేశాధీశాభి నిజపరిభవ సమన్వితాఃహోకే ఆజాతేహై
 ఎః ఖబరాప్పు అరజ్జక ర్నే నిజమాతుశ్రీసమన్వితో భద్రాయ
 జీకుభి సకుటుంబ బంధుమిత్రామాత్య భృత్య పుత్రకళత్ర పరి
 వృత్ హో ఆప్పుభిసంగాత్ లేజానే తత్తదనుకూలయత్నాః
 తయ్యార్కర్లేకే రాజాజ్ఞానె శిరసావహకర్నే ఆయాహుం. అప్
 బిల్కుల్ హర్కత్ సహిబోల్కె అతిశీఘ్రిసేహి నికల్నా.

పద్మాకర. అహహా! అహహా! శ్రీమచ్ఛృంగర చిద్వి
 లాన్! కోకిలానగర్భిణీహోకె అండ్కు రఖై తదండ్కు లేజా
 కర్ ఏకవృక్షాగ్రర్పర్హే వాయసనివాసైరఖాభి తత్కాక్షై
 ఉస్కు అండజీకర్నే పాలేతోపత్నాః ఆనే ఋత్విసిక్కె నిజజాతి
 పక్షియశాంమె మిత్తెవై సాకర్నక్నే జగత్కర్నానె హమారా భద్రా
 యుజీకు మైకియెసో పూర్వజన్మ సుకృతవిశేషై చంద్కాల్ మేరా
 ఘర్మై రఖై యశావనప్రాయ సూచకవయస్ ఆనెకాల్కు
 సత్కులీన మహారాజకన్యకా నాయక హోకె చక్రవర్తి బంధుహో
 వై సాకర్నేకు అబహాకిత్నా ఆనంద్ పానా! నహ్వ వహ్వ!
 హేప్రధానిస త్తమా! అబ్బి అటక్ క్యాహై హమారా భద్రాయ
 జీకు మంగళస్నాన్ కరాకె విబుధోక్త సుముహూర్తసమయ్యై ధరా
 మరాశీర్వాద వినోదేభి మంగళతూర్వఘోషాద్యంనేభి నికల్కె
 వై సాహిజాయంగె. పట్టణాలంకరణోపయుక్త కార్యాకరాయంగె.

సూత్ర). (౧) వివాహకునికలె-భద్రాయ-వివిధాస్తానె బహుత్మితై
 అవనీసువర్వా, గాశీర్నాద్ సె. శివకరవాద్యవి, శేషాంక
 ప్రతిభసె.

(సీమంతినీ చంద్రాంగదులుండఁగా మంత్రి ముందురావలెను)

చంద్రప్రధాని. హేరాబరాజేంద్రా ! నిషధదేశాధీశ్వరా ! ఆపై ఆజ్ఞానుసార్ హోక మైజాకె వద్మాకరా ద్యఖిల జనపరివృత్తి మాతృసమేత్సినో భద్రాయుజీకు బులాలాయాహుం. కీచే హల్లు ఆతేహా ఎహాకార్ ఆపై అరకేకర్నెమై ఆగె ఆయాహుం అబ్బె ఉనోం సగరప్రవేశోకియె గాంగె.

చంద్రాంగద. అహహా అహహా మంత్రిసత్తమా ! ఆపించే మోహనబ్బి ? అబ్బి మానస్సు దార్శ్వామిలా.

చంద్రప్రధాని. మహారాజా ! అంగా ద్యఖిల దేశాధీశ్వరాభి దాశాన్య మహిపాలబ్బి ఆపించేహా అబ్బిచందాతేహా పట్టణబ్బి దేదీప్యమాన్తానై కర్పూరికస్తూరీ చంద్రాద్వనేక సురభివ్రవ్య మిశ్రిత జటాంసె పరిశుభ్రితాపాకె ప్రవాళ మాక్తికాదయాంసె గదాశూలశంఖ చక్రవర్మాది చిత్రీరేఖలైహోక నానావిస మంగళవాద్యాంసె పతిప్రితాజన కరధృతి సముజ్జ్వల స్మీరాజనా దయాంసె అలంకృతోహోక భిహై శిరో పురోహిత విద్యజన కవి గాయక నాటకవిమాషకాది సంతోషప్రదజనసంఘాభి బంధు మిత్రాదయా సబచుకూల రహాంసెహై.

చంద్రాంగద. అహహా ప్రధానిశేఖరా ! బుద్ధికౌశల్యార్ కార్యనైపుణ్యరహిత తుమారె నైసే మంత్రియాఁ ముఁదై కార్య నిర్వాహకాఁ రాజ్యభారవహాహోక రహభిముఖ్యు కన్యా కెంరహ్తి ? ప్యారీ ! ఆబహుకీర్తిమాలినీ కల్యాణ్నోసకేగ.

సీమంతిని. ప్రాణేశా ! శివానుగ్రహ, శివయోగి పుంగవ వగప్రసాద్, అవనీ రాణ్మాభిహో ఆప్కాయశక్తి. బుద్ధిమాన్తో అన్న మంత్రిశేఖర్కా కార్యనైపుణ్య, ఇష్టేహాభిభూతాహోకె చల్నెసె ఎ మహాకాన్స్ అక్తై క దీప్యమానేకా. క్షమానహి.

చంద్రాంగద. అచ్చ అబ్బసబ్బి ఆపించెహోంగె. సుము హూర్తసమయ్యా సమిప్తయి. ప్యారీచలింగె నికల్ (లేచివెళ్లఁగా)

[1 భద్రాముఖ 2 సుమతి 3 పద్మాకరుడు 4 ఇళనిభార్య 5 సునయన 6 బ్రజబాహుడు 7, 8 ఇంకిగ్గలురాజులు 9 చంద్రాంగదాడు 10 సీమంతిని 11 కీర్తిమాలిని 12 చంద్రాపరిధాని 13 పురోహితుడు 14 ఇంకొక బ్రాహ్మణుడును గల యీ డెండ్లి చాడి నీను ఆమగ్నవలెను.]

చంద్రాంగద ధానుజేభర గాజాత్మజా చిత్తసరసీరుహ దినకర పాదపంకేరుహ ప్రభావలల ప్రకాశిత నిజఫల ప్రదేశాః సహోకే హంసదాసభక్తి సే కర్తే సమర్పనంకు సంతృప్తాంతరంగ సహో వృషభ తురంగై హమ్ము ఏ కురంగేక్షణకు పుత్రికా సహో నై సా కర్నాభి నై సాహి శంచాంబక కోటిసాందర్య నిధిభి శ్రీపార్వతీశ్వర కవచాచ్ఛాదిత దివ్య దేహీహో ఏ భద్రాయు కుమార వ్యభుజి ఏ పుత్రికాకు మనోనాథోహో నై సా సంగుట స్కర్నాభి సర్వారిత్యామిహో సర్వేశ్వరై నిలాస విశేష సహోతో అభ్యిక్తాః సహ్యభగవత్ప్రసా! అచ్చ, గురుజీ మంత్ర బోధియె

సూత్ర. (6) సుమతీ సుత కీర్తి మాలినాంకె, సమయ వివాహ్మ, సబ్బీదేభే, రమణీమణ్యాని, రాజనాదేనే-క్షమాధినాథాన, జరానెదేనే.

(వధూపరులను గూర్చుండఁజెట్టి)

పురోహితుడు. స్వస్తి- అష్టాశీతి సహస్రీణాం ద్విజగురు దైవత్యానాం సమస్త జగదాధార మహామండూక కుర్మయజ్ఞ వరాహ శేషవృషధీనాం పురందర పావక యమనిర్మతి వరుణ వాయవ్య కుబేర+ఈశానాద్యష్ట దిక్పాలకానాం । జలజభవ హరి హర ముఖ్య దేవగణానాం నారద విశ్వామిత్ర పరాశరాత్రి వాల్మీకి శాతమ భృగు వ్యాసాది మహాశీలాం । సీతాఽరుంధ త్యహల్క్యా దౌపదీతారా మండోదరీ సాంచాలీ దమయంత్యాది మహా పతివ్రతానాం । హరిశ్చంద్ర సల కార్త వీర్య వికృ మూర్ఖ భోజరాజాది పుణ్య పురుషాణాం । గంగావర్మదా తుంగ

భద్రా మలాపహరిణీ శ్రీకృష్ణవేణీ గోదావరీ భీమరథ్యాది మహా
నదీనాం । జంబూ నింబకదంబ చూతకృముక నారికేళ ఖర్జూర
ధాత్రీ దాడిమ్యాది ఫలవృక్షాణాం । పున్నాగ జాజీవకుళకేతకీ
చంపక మల్లికా మాధవీ మరకతమాల్యాది వివిధ కుసుమానాం ।
కస్తూరీ కుంకుమాగగుగోరోచనాది సుగంధానాం । అపరిమిత కనక
కలశ కన్యకాగృహమేధిక విశ్వవీణావాది మేఘధ్వనీనాం । అయో
ధ్యా కాశీపురుషోత్తమ రామేశ్వరాది పుణ్య నగరీణాం । శ్రీశైల
వింధ్యా హేమాచల గోపర్జనైలాసాది మహాశైలానాం । తర్క
మీమాంసా న్యాయవైశేషిక భట్ట ప్రాభాకర వ్యాకరణాది
తత్త్వచ్ఛాస్త్రాణాం । ఋగ్వేదసామజుధర్వణ వేదానాం । లగ్న
హోరాదేహికాణాం నవాంశ ద్వాదశాంశ త్రింశాంశ త్రింశ దంశ
కాణాం । నిరంతర మనుకూలాశ్మభాశ్శోభనాః । అన్య.....
ముహూర్తస్య సుతిథింసువారం సునక్షత్రం సుయోగం సుకరణం
సుచంద్రితారాబలం అనుకూలం శుభశోభనాస్సర్వేగ్రహ స్సన
క్షత్రా శ్శుభై కాదశస్థాన ఫలదా వరదా స్సుక్రీతాస్సుమహూర్తా
స్సుప్రసన్నా వరదా భవన్తు. సప్త సన్మజ్జళాని భవన్తు.

చంద్రాంగద. హేసదస్యా! మైమహేశ్వరారాధనకర్మై
ఫల్నే పష్టై అనన్యసాధ్యహో పాతాళలోక దర్శనకర్మకై
వహతక్షకాహీంద్ర మహాసుభావ్నా ప్రేమాపాయాథ. అబో
హిశారణై వై సాహి శ్రీఋషభయోగిపుంగవ వరప్రసాదై తచ్చి
వ్యభి శివభక్తభిహో భద్రాయుజీకు కన్యాదానకర్మ మేరాజ
న్మీకు సాఫల్య మిలాలియాహుం.

వజ్రబాహు. అహో చంద్రాంగద చక్రవర్తి! భవజ్ఞా
మాతాహో ఏః కుమార్ దీనసరక్షణ దీక్షాతత్పరమేరా ప్రాణ
మాన సంరక్షక్ కాన్ మహాపురుషు ఔర్ కా సాభాగ్య
శాలినికు జనక హుయేసా నందన్ హై? ఏః అప్రతిమాన్కా
దివ్యచారిత్తర్ కై నీహైకి మేరే పర్ కృపాపంచాకె ధోడా ఖబర్
మూర్ఖ మూలూంకరీయె.

చంద్రాంగద. వజ్రబాహుమహారాజా! ఇన్నా సచ్చరి
త్తర్కు బాద్ వైసాహి సునేజాయ్. ఎః పరాక్రమధన్న ఆప్కా
ప్రాణమాన సంరక్షక్ కైసా హువ్వాహైకి, వైసాహుయెతోభి
ఆప్కెం నహి వఛానేకి వస్టై బోలీయె.

వజ్రబాహు. కైసాక హ్యై, ధోడేదినోంక ఆగె, మగధ
దేశాధినాథ్ హోహై మరద్ మేరా ప్రబలవిరోధీ నవాక్షోహిణీసేనా
సమన్వితహోకె ఆకే మేరా పట్టణ్కు గిర్ర్కర్కీయా మై నెజంగ్
కర్నెజాకె భండన్మై హర్కరరాతికు అధీన్వోగయాథ. తబాహరి
ముఝె బుధిత్ కరాకె రఖ్కె మేరా రాజ్య్ సబ్ లూటీ కరాతాథ.
ఒత్తే మేహి కహాసె వైసా ఆయాకి ప్రహీసహురుమ్మె ప్రె
దేఖయె యహాంబై నేహి సునయాఖ్య ధీరబర్ సారథీహోనవహాం
ప్రత్యక్షహోకె అకేలాహి నవాక్షోహిణీ సేనాసమన్వితహోహై
మరద్ సేకర్ మేరే బంధనా ఉఖడ్కర్ తద్రజ్జువౌంసేహి ప్రె
మహావీర్కు బండ్ధాలె రఖ్కెతల్ ముఝె సామ్రాజ్యసాఖ్యా మి
లాకె మైకిత్తా ప్రార్థక్ కియెతోభి ఏక్కివాప్తోభి వహాంకియాయె
ప్రహేయె అప్నా వృత్తాంతతోభి నబాంలె అదృశ్య్ హుహ్యథ.
మైకియెసో పూర్వపున్యసె ఫిరున్కాదర్క యహామిలా. ఎః దేవ
సద్భక్ కాస్తై బోలీయె.

సూత్ర. (7) భద్రాయుకా-వృత్తాంతవజ్ర-బాహు జాన్నేకా.

అపజేత సమ, యతివతి కరుణసె- భద్రదశాం

సబ్, సాయా కహెసె.

చంద్రాంగద. భోరాజోత్తమా! ఎః పురుషశ్రేష్ఠ్కా
సావనచరిత్రర్ సవిసర్వోన్ బోలుంగ. సునీయె. పూర్వకాల్మే
ఆపునామెహి సుమతీహో యేక్ సుమతీ జ్యేష్ఠపత్నిథా. తబా
పాహ్మయూవ్ జియాదాప్రీతిసె రహే భగవదిచ్చాసె ప్రెరాణీ
గర్భిణీభి హుయి. అన్యోంకా అతిశయతా అప్నా నైచ్యేభి
బిచార్కర్నానచింత, అసూయాకహానేకాహై వైసీ దుర్బా
స్సె ఆప్కె కనిష్ఠపత్నియా వైహ్యకు బిష్ఖలాయెథ. తల్లంపట్

ఖానెనే అనివార్యవ్యాధి యేక అంశ్చ వ్యాపక్ హోనాభి ప్రమాతి
కాల్కా ఆగేభి బాద్ధిరోజా గుజర్నే గుజర్నే రోదనేచ్ఛాహి
అనల్పహోకే సదారహై నిద్రాహారాబిల్కుల్ ఫోడ్వా దేఖ్
ఆపునోంకు అరణ్యోంమె ఫెక్కు ఫర్మాకే భేజేథ. ఇత్తుతక్
సబాప్ జాన్నె కహిహైనా? కాననాంతరగతాహో సుమతీ
సామతేయాంకా ఉత్తరవృత్తాంత బోలుంగసునీయె. సుమతీ
మానే పుత్తర్కు ఉతాలేకే యహావహా గిర్పడ్త ఇధరుధ ర్పిరై
రహనహిజాన్కె చల్తె దైవయోగ్నె పద్మాకరాహ్వయో ఏక్
వైశోత్తమ్మా పురీకు జాపించీథి. వహారహె ఎః సుజన
సత్తమ్ పుహ్మయీ అన్న మాయీ కహె సచ్చింతసే అహ్వ
ల్పబ్ధిమాలూం కర్లేక చాహెసా వస్తురాజ్యబ్ అహ్వోనె మిలాతె
బెహర్నె పాలాథమగర్ ఒత్తేమే సుమతీపుత్తర్ వ్యాధి జయాదా
హోకె గతజీబ్బువత బ్యాయీకారోదక్ వర్ణన్కు- అసాధ్యథి.
వైసారహె శ్రీమచ్చంకరాంశా సంఘాత్తో ఋషభయోగింద్ర
శిఖామణి, ఉనోంకె పురాకృత పుణ్యాతిశయ్యెవహా ప్రత్యక్ష
హోకె మాయీకు పల్లె తల్వోపదేశోకర్కె బాద్ పుత్తర్కు
సజీబ్ కర్కె ఉన్కు భద్రాయుకహె నామకరణికియా తబ్కు
అదృశ్యోహువాథ. ఎహి పద్మాకర్కె నిజపుత్తర్నె మిలాకె
తత్సదృశ ప్రేమాసె ఇన్కుభి అక్షరాభ్యాసోపనయనాదికా
కరాకె గురువశ్చైరఖా. చంద్కల్ గుజరెసో బాద్ ఋషభ
యోగినాథె ఫిర్ ప్రత్యక్షహోకె ఎహుకూమార్కు బహుశ్రుత్
హోనెకర్కె శివకవచోపదేశి ద్వాదశ సహస్ర మదహస్తి బల్బి
మంత్రితపస్సంపన్నాహో వరభద్ర శంఖాభిప్రసాద్ కర్కె మాతృ
పుత్త్రాంకు ఆశీర్వాదకర్కె అదృశ్య హువాథా. ఫోడె దినోంకె
బాద్ ఆహె పరిపంథిసె హార్నాసున్కె మాత్రాజ్ఞలంకృత్ హోకె
సునయచోదిత రథ్పరకేలాహి. ఆకె నవాక్షోహిణిహాంకుభి
విధ్వంసకర్కె మాగధ్కు బండ్తాలె ఆపు రాజ్యసాఖ్యా
దిలాయెసా బిషయూప్ జాన్నె కహిహైనా? తచ్చివయోగిరాక్షక

కరుణరస్ హమారే పర్భి ప్రసర్ హో నెసె హమ్ముభి ప్రత్యక్ష
హోకే ఏః సుగుణనిధికా వృత్తాంత సర్భి బోత్సే హమారా
కీర్తిమాలినీ ఇన్కా విధాయక మనోహరిణోహో కష్టా ఇనోంకు
పాణిగ్రహణ కరానా జరూర్కమ్మో ఫర్మానాభి తదాజ్ఞాను
సారియాహోకే అబ్ హంకృతకృత్యతాపాయేహో ఏః శివాం
ఘ్రి కంజాళిభవన్నందస్తై. భగినీ! సుమతీ! ఆ' మా, ఇధరా
యియ్యమాతా! అమితక్షమాసమేతా! (సుమతిలేచి ముందునకు
రాగా) ఎహీ ఆమ్మేధర్మపత్నీ, లోకైకసాధ్వీమణిహో. (వారలం
జూచి వజ్రబాహువు మూర్ఖిల్లవలయును)

(మూర్ఖతేరగానె యెదురంగల కుమారుని గుడితోడవైనను భార్యనెడమ
దిక్కున సంచుకొని)

వజ్రబాహు. భోచంద్రాంగదమహారాజ ప్రముఖసభా
సదా! అహ! మైనె, కిత్తుబుద్ధిహీన్ని కృతఘ్నుభి బంధువిరోధిభి
ఆర్తసంహారి కుటిలాత్మకీహుం? హామైకిత్తాదోషకార్య కియా
హుం? అయిసెమైనె ఏకాజాహుంజీ! మై ద్విపాద పశుహుం
కన్నా బెహ్తై. పల్లె సుమతీకమ్మో ఎహీ మనోహరాంగీ

ముర్ముక్కు ప్రాసమానాహోనే రమ్మో కాలగతిసే వ్యాధిగ్రస్తా
హుయేతో కై సాతోభిహో పర్యవసాన్ దిక్షేతక్ మేరేతై
రప్తేనే నహిచమ్మో ఇత్తెమెయిచ్ కతినహృదయహోకే ఏః కాం
చనగంధికు లావణ్యనిలయకు అరణ్యంమె ఫిర్నై భేజేసో మూర్ఛ
హుం. ఔరయినీ సాధ్వీమణికు పీడాకరాహో సపత్నియా
ఇనోంసేహి మై అబ్ సభ్యకర్తాహుం. హా అయినీ బహువిధాంసే
ద్రోహిహుం సామై అబ్ ఇనాంకే ముఖపద్మాకై సాదేవ్నై సఃం?
ప్రపంచ్చై అపఖ్యాతీకై సా పావుం? హాబావా! తుమారా
బావాజీవస్మృత్ హోనెసె భగవత్కరుణా తునె ఖూబ్ కమా
లేనే సకాపాద్ దేహ (తలవంచి)

చంద్రాంగద. హేమితా! ధర్మజ్ఞహో ఆప్, కించిజ్ఞకే
మాధక బిచార్కొంకర్న? ఏః పృథ్వీవర్కి న్నెతోభిహోఫలానా

పక్షం కాలధర్మపాయకసాతో పు: కిత్వాజ్ఞానితోభిహా
భాయీ! కౌన్సారోగ్నే క హ్మే పూఁచేగా. వాస్తవ్య మరణ్య-
తో రోగ్నే కారణ్యహిష్టా. సృష్టిసిత్యంతకారణభూత్వో పరాత్స
ర్హి ఉసుక్ సాక్షీభూత్ హై అయినాహి ఎ: సబ్బి భగవాన్మో-
చిద్విలాసాహై క్యాక హ్మో ప్రాణసభికు ఆపత్సమయ్యో హాకా
ల్దియెసా అపఖ్యాతీ పానేకు ఆసభి ఎ: దీనజనంక ఆర్తరవాఁ
సున్మో తదక్షణకర్మే ప్రఖ్యాతిపానేకు ఎ: పద్మాకరవై శ్వ
రత్సన్ని ఋషభయోగీద్రస్వరూప్స ఉనోంకు ఆపదంభోధిసె
నికాల్మసారోగ్యాసహోనై వై సాకర్మే ఎ: కుమారుక్ సర్వ
సద్గుణాభిశౌర్యా ద్యసాధారణ సంపదాభిమిలానే శ్రీమత్సదా
శిష్టి నిర్ణీతాచలయెహై ఉస్తియెహి అహ్యలాఁ సబ్బివై సె
రహాంసె గుజర్నావడాహై. పు: సబ్ భగవదీచ్ఛాహై.

వజ్రిబాహు. (లేచినచ్చి పద్మాకరుఁ గాఁగిలించుకొని) హే
ప్రాణసఖా! హే ప్రాణదాతా! సాధుజనవందాకు సుగుణరత్న
రోహణాచలా! దీనపాపణ సత్యభాషణాది ధర్మకార్యానువర్తన
తత్పరా! ఆప్మే కరుణాకటాక్ష వీక్షింపిహి నామ్మే అబ ఇత్వా
సంతోషభి తబాత్నా నష్టరాజ్య సంప్రాప్తసాఖ్యభిపానే మిలా లేనే
సకాహుం? అహహ “గోభి: విప్రైశ్చ వేదైశ్చ సతీభి సుత్యవాదిభి:
అలుబైర్దాన శీలైశ్చ సప్తభిర్ధార్యతే మహీ” క హ్మో నీతిబచన్మో
మాఘక్ సత్యవాదిభి దాతాభి ధర్మనిరతోభిహో ఆప్మే వై సె
మహాత్మనా ప్రపంచ్యై ర హ్మో సెహి ఎ: ధాతీ ఉద్ధరణపాతీహై.
ఆహ్మో ఋణమై నె ఆయిందా ఏక్ జన్మాంతర్సేతోభి శుద్ధకర్మే స
సకుం.

పద్మాకర. అఁ అఁ అఁ మహారాజా! మహారాజా! ఆప్మే
వై సె గుణనిధియాఁ మేరే సరీక్ సామాన్యంకు ఇన్తరహమన్న
స్కర్మే సె అకంఘ ఔర్ క్యాహై? ఇత్త మన్నన్మో కారణ
హోనై మైకియెసో బడాఉపకార్ క్యాహై? సబ్బుభి భవత్సుకు

మార్కె పురాకృత పుణ్యాతిశయి కారణమై. ధోడాపూర్వ పుణ్య మేరాభిలచ్చహానేసే ఆపై సుత్కె సంగతిభి ఉన్నే మేరా జన్మాసాఫల్యహానే శివయోగినరేణ్య సందర్శన్ని ఆపై వైసే మహారాజవరేణ్యంకె సంగాజైసే సభాసలాంతరై సుఖానీహానేకై సత్సంప్రాప్తి భి సంఘటక కర్మియాహుం.

వజ్రబాహు. (కొడుకును గొరిగించుకొని) బావా !
 “ మూఢో మూఢో గార్దభ శ్చైకరాశిః ” కహ్నె ఖరసమాన్వో మూఢ్క మూఢక్ మై నె బుద్ధిహీనతాసే పస్లెకియెసా దోహ్క ఫలీచనా యితక్షియి ?

భద్రాయు. “మృత్పిండ ఏకో బహుభాండరూప స్సువర్ణ మేకం బహుభూషణాత్మా గోక్షీర మేకం బహుధేనుజాతమేకః పరాత్మా బహుదేహవర్తి ” కహ్నె నీతిబచనాధార్మై శరీరాః అలగ్ హుయెతోభి పరమాత్మా ఏకీచ్ఛై. వ్రై నె “అణోరణీ యాన్మహతో మహీయా” కహ్నె తత్తదనుకూల లక్షణౌంసె అణుమాత్మర్భి మహద్వస్తుభిష్టై. ఆయిసె మహాత్మన్కు “దైవా ధీనం జగత్సర్వం” కహ్నె సర్వప్రపంచ్చి స్వాధీన్యైహై రహ్నె సె రాజానె, అచ్చారాజ్యకు సాధుపోషణ దీనరక్షణ కూరిశ్చి గాదికౌంసే పాలక జై సాకర్తాహైకి వై సాహి పరిపాలన్కురై ప్రాణసమూహానే ఘటాంతర ప్రవేశ్ కియెతోభి ఆప్తా అలగ్నహి హానేసే పురాకృత సుకృత దుష్కృతౌంకె ఫలాపానె వై సా కర్తాహై. ఇస్మియైమై నె పూర్వజన్మమె కియెసా పాపఫల్ ఎః జన్మమ్మై బాలారిష్టయోగ కారిణిహుయి. పరంతు ఉనీ జనమ్కా పుణ్యనే సచ్చిదానందస్వరూప శివయోగీంద్రసందర్శకరాయి. హిహ్మాహాత్మన్కు వరప్రసాదు మిలాదియి. ఆయిసాహి అహ్వలాః సభచత్తెకు ఇస్మి చింతాక్యాహై ? ఆశ్చర్యక్యాహై ? సబ్బి భగవాన్జైకి చిద్విలాసాహై. అచ్చ అభాక బైతీయె. అపై ప్రస్తుతకార్యాః నిర్వహణకర్తేనే యత్నాకరియె.

వజ్రబాహు. అచ్చబావా! వైసాహి బైతింగె ఆ. మాయా కీర్తిమాలిన ! మంగళాచార సంపన్నాచార తేరే జననీ జనకాంక భక్తిసె సానందాచారకే పార్వతీ పరమేశ్వరాచరప్రసాదకియెతో పైదాహుయిసా తుఃనె హమారాగృహ బౌర్వంశ సభి పవిత్ర ర్కర్మ ముర్ము బహుహుయియైనా మాయా ! ఆ. (కుడి తొడపై గొడుగు నెడమ చెనఁ గోడలు వెనుక భార్యయు నుండఁగాఁ గూర్చుండి) మహేంద్ర సభామంటపు ధికార్కర్మయె ఎ కల్యాణమందిర్య దిక్పాలకాభిగ్రహపంక్తిభి ప్రజ్వల్ హోతే రహ్మై వై సా విరాజితాచారకే బైతేసాసే సర్వదేశాధీశ్వరాఁ ! ఆగె అగణితగుణ సమృద్ధిహో చంద్రాంగద మహారాజ్ఞ పర్ పొంచాయెసా కరుణానిర్మలై పుహి హమారే పర్భి ప్రసార్కరా. దీప్తో మేరా ప్రాప్తి అంగీకార్కర్మ హమారా దాశాస్థి రాజధానికుభి ఆనే కృపాకరీయె.

సభ (అందఱు.) అహహ మహారాజా సంతోష సంతోష వైసాహి హుయెజాయ్ అందేమానహి.

వజ్రబాహు. భోచంద్రాంగదక్షాపాలకా ! ఆప్టికృపాసె సర్వహితజన సమన్విత హోకె వహతు ఆకె గృహప్రవేశ గృహ దేవతా ధన బ్రాహ్మణ సమారాధనాది సత్కార్య నివహుభి బెహ్మార్సె గుజరాకె భవత్పుత్రీజామాతరాంకు ఆశీః ప్రసాదకర్మ సర్వలోకాభినన్నుత్ కర్మ సంతోష ముర్మ మిలాయెయ్యె.

చంద్రాంగద. హేమిత్రినతంసా ! ఆప్నజాన్నేకె ధర్మా నహిహై. హందంపతీనివాయ్ సర్వాత్మాత్మవర్తాంకు సంగాత్ లేకర్పతీయెహంభి బాదాకె మనస్సుస్థి సంతోషపాయంగె.

వజ్రబాహు. హే పద్మాకరా ! సుగుణాకరా ! అష్టా భద్రాయ్ అష్టకాపియెసా కరయెసా శుభకార్యాలకె మాఘక్ ఎప్పి ఆపీచరహ్మై కరానా. హమారా గృహుల్ సర్వగృహప్రాయ్ దేజ్జేనా.

పద్మాకరుడు. మహారాజా! సబ్బీకప్పా ఆశీర్వాదమై
ఆపై ఆజ్ఞానువర్తిమైహోకె ఆపైహినికల్లె హమారాధద్రా
యుభాయాజీకె గృహప్రవేశముహోత్సవమే సోత్సాహహోకె
రహంగ.

సూత్ర. (8) దాశాన్తగాజ - ధానికు చలె భ - ద్రాయు యువ
రాజా ఆశీర్వాచనా, అఖిల బుధాక్షియె - అశేష
రాజా, సానందాహుయె.

(సమయోచితముగా ఫలప్రదాన లాంఛనాలు జరిపి)

పురోహితుడు. అహో సువాసినియా! నీరాజన శుభ
లాంఛనము సమయాయుష్షే .

సూత్ర. (9) అంగజసమభ, ద్రాయుజీకు-మంగళోక్తిర్తి, మాలినికు
అంగజహరపా, దాంభోజాత - భృంగయమా
నాంత, రంగప్రాంచిత.

పురోహితుడు. సంతతశ్రీరస్తు, సర్వమంగళాని భవంతు,
నిత్యశ్రీరస్తు, నిత్యమంగళానిభవంతు. (సభ్యులు) తథాస్తు

(దంపతులు సభకై తిరిగినిలిచి మొక్కిరియ్యగా)

అంగాదిదేశనాథులు. హేభద్రాయుకుమారా! గంగా
ధరానుగ్రహే తుమ్ము సంక్రిందన్నె సామ్రాజ్యభి నై శ్వానరై
పరమపావనతాభి దండధరై దండనియమనై పుణ్యభినిర్మతినె పరి
వంధి పటలవిజయభిపరుణై నిర్మలస్యాంతతాభి వవన్నెదోర్బల విక్ర
మ్భి ధననాయకై భూరిధనాఘ్యతాభి మహేశానదేష్టై సర్వాభీష్ట
సంసిద్ధిభి బ్రహ్మవిష్ణు ముఖామరవక్తరా మహామునీంద్రా భాస్కర
శశాంకా ఆయురారోగైశ్వర్యాభివృద్ధిభి అనుష్ఠుక్తియెజాయ్.
బావా! తుమారాబావాకె అనుష్ఠానువర్తిహోకె శుంసంతోష
పాతెవైహిఖుష్ అన్యోంకభి మిలాతెరహ్యయ్యా! ఆరోగ్యం
భాస్కరాదిచే చ్చియమిచేదుతా శనాత్, జానం మహేశ్వరా

దిచ్చేనోక్షమిచ్చేజ్జనార్దనాత్ ' కన్నవిధిహిత బచన్కమాఫక్ త త్తదేవనాథా తుమ్ము సర్వసంపత్సమృద్ధికరేజాయ్. కల్యాణ్, కల్యాణ్. హేవజ్రిబాహుమహారాజా! హంనెబహుత్కాల్సె, అపూర్వమోదాకరసచ్చరిత్ హో అన్నభద్రాయకా వివాహ మహోత్సవై సమయజనితసంతోషై పునశ్చాహోకైహై అబ్ నిజ రాజ్యలక్షణా దేవేనెజానాగా? అనుజ్ఞానిలాయయ్యె. హమబ్జ యింగె. హమారానిగహనెయహంహిరిహింగె.

వజ్రిబాహు. ఆపైపరిపూర్ణానుఘుర్ హమారె శరీరమ్మో హమ్మబ్బుభి కతిపయదినాంసే ఆనంద్మిలాతే పాబక్కియెహై. ఆగేభి ఎహి దయాసే పరస్పరానుకుల్యాః చలావే.

సూత్ర). (10) యున రాజ్ హోకే భద్రాయునే - అవనీరాజ్యభరా హ్వానే. శివకరబహువిధ, చిహ్నాంకుపితా. సవి సయతాకుభి, సంతోషపాతా.

(వజ్రిబాహువు, భద్రాయువు, ప్రభావి, సేనాని, పురోహితుడునుండగా)

వజ్రిబాహు. భోసభాసదా! చిరకాల్సె, రాజ్యసౌఖ్యా ముక్కు అనుభవనీయాహోకేరమ్మోసె బహుత్కాల్ దాశార్ణ మహీకాభారవహ్ వలవ్యాహుం అబ్బురై బర్మాగుజరైగజరై వార్ధక్యదశా సంప్రాప్తహువ్వా. అబ్జె రాజ్యపాల్సె పుత్రకే రాహో అన్నయువరాజా భద్రాయునే రాజ్యపాలనకాల్మే సాధు పోషణ దీనరక్షణ దుష్టశిక్షణ ప్రజాహ్లాదానుకూల కార్యానుసరణాది సత్కార్యాభి కల్లోలసమయాంమె సామదానభేద దండోపాయాభి తత్త దనుకూలప్రకరణై కార్యసాధకాహోనె దాశార్ణ దేశసం రక్షణ్నరాదేఖై ఆమోద్పానాకమ్మోభి ఇతరచింతాఘడ్సే పుర్వత్సే మహేశ్వరార్చకరై రహ్నకమ్మోభి ఆసక్తిమనఃపూర్తి హోకైహై. బంధుమిత్రామాత్యపురోహిత బ్రాహ్మణ విద్వజ్జన కవిగాయక ప్రధానసామంత దండనాయక ప్రముఖ నిఖిల జనబృం దాంసెవిరాజిత్ హోకే సత్కృత్రితండోంసె ప్రాచీన్ హోనే సభో కుండై నె సారహోయె సభామండపై ఇసియె అబ్జెకమ్మో

కా క్యామై కహతో అపాభద్రాయుద్వైవజ్ఞ నిర్ణీత శుభ
ముహూర్తైదాశార్ణ మహీమండల సామ్రాజ్యధురంధరత్వదేనే
ఉద్దేశ్యేహు హేప్రధానీ ఇస్లియే తుం అనుకూలజనాంకు అనుజ్ఞా
పాంచాక్షే వస్లే నిషధాధిర్వాహ్నో చంద్రాంగదజీకుభి వైశ్యమాడా
మణిహో వద్మాకర్కుభి సకుటుంబాహోక బౌర్కోసలకేకయ
మద్రమత్స్య శూర సేనాంధ్రాస సర్వదేశౌంక అధీశ్వరాభి సపరి
వారాహేహాకేభి ఆనేప్రార్థనా పూర్వం శుభలేఖా భేజ్జేజస్జన్
జాయ్కు జోజోమనుష్వే యుక్తహైకి ఉసున్ జాయ్కు ప్రేహేహా
జానె ఫర్మాకె ముహూర్త సమయ్యుసబ్బి ఆనేవై సాకర్నా. బాద్
అపాపట్టణై మృగమదమలయజ చందనాది బహువిధ సురభిద్రవ్య
సమ్మిశ్రిత జతాంసే పరిశుద్ధ కియాగయెసా రాజమార్గాభి మాక్తిక
ప్రవాళవితతిసె రంగవల్లియా రఖాగయెసా ద్వారప్రదేశాభి
బౌరార్ బహుత్ ఫసంచ్చే అలంకార్ కరాకె అనంతరకార్యాంకు
బాద్ అనుజ్ఞాలియెజాయ్. వస్లే ఎహజ్జానువ ర్తహో. జా. సత్వర్తో.

వజ్రప్రధాని. మహాప్రసాద్ మహారాజా! జరూర్కరా
పుంగ (అని యతఃడు లేచి వెళ్ళవలెను)

వజ్రబాహు. బావా! , రాజవత్సంచవన్సాణి దశవన్సాణి
దానవత్ ప్రాప్తేతు షోడశేవన్సే పుత్త్రంమిత్రవదాచరేత్ ' కహ్నో
నీతిబచన్కా పూర్వార్థకు వ్యతిరేకహయై వై సాహి భగవాన్నై
ముర్ముసంఘటకీయాస్సా కంకహతుభి తుమారామాయాభి
తేరాశైశబ్దే వ్యాధిపీడితాహోన మైనే కించిజ్ఞహోక తుమ్ము
విదేశౌంమే షర్మభేక్షసె తేరా బాల్యప్రాయచర్యా దేహై
ఆమోద్వానె మై సహి సకాహుం కై సాతోభిహో ఋషభ
యోగీంద్రవరప్రసాద్యై తుః ప్రాజ్ఞహోక యశావనప్రాయ్కు
ఆరంభై ముర్ము సంహోమిలినె పుత్త్రోక దిన్నాభి తబ్దే మై
తుర్పు పట్టాభిషేక ర్నేకాథా. మగర్ తుః ముర్ము సహ
య్యోనే రాజ్యపాలై తత్సోశ్య పానాకహ్నా దిల్లెరహ్నా
ఉద్దేస్స ఇత్తకార్ తుర్పు యవరాజ్య దియాహుం అబ్ మై

తుః నె మురైదియెసా జోరాజ్యమై వైః తేరాస్వార్జితుకు తురై
నేనెమై చహ్మహుం.

భద్రాయు. భో పితాజీ సర్వసద్గుణ సంపన్నహా ఆప్
పుత్రర్హో ముర్ముకు ఇతా బౌన్నత్యసే ప్రశంసాకర్మ బెహర్మ
హిహై. ఒత్తాభి వాస్తబ్హై కహ్మ ఆప్ ధృవ్కయెతోభి
మేరా ఉద్దేశ్ వై సానహి. క్యామోకహ్మ మైబాల్యప్రాయ్మ
రహ్మ రాజ్యధర్మానహిజాన్నేసే యువరాజ్యకహ్మ యేక్మిష
రహ్మ ధర్మా నబ్జాన్నే వై సాసికాకె అబ్దుర్ముక్ పట్టాభిషిక్త
కర్తైహై కహ్మ మేరా అభిప్రాయ్హై.

వజ్రబాహు. అహహనందనా ! సంతోష్ సంతోష్.
కైసాతోభిహా సకల సద్ధర్మాభి బెహర్మ చలాతే ప్రజానబ్ధి
వర్ణాచార నియమాన్వితాహానేకర్త బ్రాహ్మణానుగ్రహ సంపా
దకర్త కూరవిరతికు ఖాబ్ శిహ్దేతే నేవకాశికు పుత్రన్యా
యైభి ముఖ్యమంత్రి ప్రముఖ ప్రధాని జనపంక్తికు మిత్రన్యా
యైభి దేప్త పాలక అచ్చకర్మ పరిపంథిజనబాధానరహ్మవైసా
నిగహసే దేప్తరహ్మ.

(మునుపువెల్లిన ప్రధానివచ్చి)

వజ్రప్రధాని. హే మహారాజా ! ఆహ్లా ఆజ్ఞా శిరసావహ్
కర్మ సర్వకార్యాభిబెహర్మ గుజరాయాహుం కహ్మతో పట్ట
ణ్ణబ్ శృంగార్హ్మనె అలంకార్యరాయాహుం రాజాధిరాజౌంకు
శుభలేఖా భేజాయాహుం ఉనోంమెచంద్ ఆలైహై కహ్మభి
ఖబరాయా నిషధాధినాభి వద్మాకర్మి నగర్ము ఆపొంచేహాంగె.

వజ్రబాహు. అః అః అః వైసా ! ఆనందానంద్, మంత్ర
శిఖామణీమై తద్రాజేంద్రాదయాంకె ప్రవేశా దేఖుంగ మగర్
తుః యహార హ్మ ఎః సభామంటప్ ప్రాంచిత్ హానె తయ్యా
ర్కరాకె పురోహిత విద్వజ్జనౌంకు బితాకర్ తదాజ్ఞా ప్రకార్మ
చతుస్సాగ్రకాంకెభి సింధుయమునా నరస్వతీ గంగా మహానదీ

గోదావరీ కృష్ణాకావేరీ నైఋత్యదాక్షిణ్యపుణ్యనదీనద వివిధ
జలాంలానే వైశాఖరే భూసుకౌంసె గ్రహశాంతియాంకరాన
యక్షయత్నాకరా. రహ్.

(పట్టాభిషేకప్రసీదు — చింతమణిగువురు సుండపల్లె)

సూత్ర. (11) భద్రాయుజీ - పట్టాభిషేక్తహువ ||పల్లవ||
అదీశసుతే - శానుగ్రహే ||అను||
గాయకపాతక, గణికానటకా - శ్రీయుతచిహ్నం,
శృంగారఘటకా. సకలమహింద్ర, ప్రకరాదియ్యె-
మకుటాద్యాన జ,రానేహుయ్యె.

వజ్రబాహు. భో చంద్రాంగద భూవర పద్మాకర వైశ్య
వరాది హితజనాః ఋషభయోంద్ర కరుణాకటాక్ష వీక్షణ్యేభి
శంకరానుగ్రహేభి ఆమె ఆశీర్వాదప్రభావ్యేభి హమారా భద్రా
యుదాశార్ణ మహిరాజ్యేను పట్టభద్రహోనె శుభది ఆజ్
హోనేనీ మైహిరామై సందర్శన్కరై సంతోషపానేనకాహుం
ఆయియ్యెబైతీయె.

వజ్రప్రధాన. హేదాశార్ణదేశాధీశ్వరా! భూపాలకవంశ
నందన కల్పదుమా! సార్వభౌమా! సుమతీ గర్భవయఃసారా
వారరాకాసుధాకరా! వజ్రబాహుమహారాజ సుకుమారకా!
శ్రీమదృషభయోగీంద్ర కారుణ్యకటాక్షవీక్షా సమాలబ్ధ వరఖడ్గ
శంఖాదివివృతాధన జేగీయమానా! ద్వాదశసహస్ర మదవేదండ
సత్త్వసంపన్నా! దీర్ఘభుజార్ణవా! వినిర్జితనవాక్సోహిణీ వాహినీ
పతీ! చండప్రిచండప్రతాపా! మగధరాజగర్వనిర్వాపణా!
భూలోకపురందరా! కందర్పసుందరా! ధైర్యవిజిత మేరుమందరా!
కీర్తిమాలినీ మనోహరా! జాంబూనదపట్టబద్ధ ఫాలప్రదేశీభి ధృత
దివ్యస్వర్ణకాశేయాంబర్భి మృగమదమిశ్రిత శ్రీగంధసార విలేపిత
దేహీభి బహువిధ పుష్పమాలికాలంకృత్తి హార కిరీట కుండలాంగద
కంకణాంగుళీయక నూపురగ్రైవేయాది సమస్త మణిస్థితసావర్ణ

భూషణ భూషిత్విహోక త్రిలోకరాజ్యధురంధర్ సమహేంద్రుడు. సమాహోకనవా క్షోహిణీసైన్య సమన్విత్ హైమర ధన్వజ్ఞానాదు విజయనూపురై వామపాద్పర్ పాంచిత హోన నూత్న నవరత్న ఖచిత స్వర్ణసింహాసన్పర్ ఆసిన్ హోక దాశార్ణమహీమండల సామ్రాజ్య ధురంధర్ హుయేసో ఆపై ఆజ్ఞ ముద్రికాహ త్మేలేకే సర్వరాజ్యకార్యాభిచలానా. మైనె ఎః తత్త్వ కా ముఖ్యమంత్రీ హుం. ఔర్ గజతురగోష్ఠి రథపదాతియాః బెహ్తర్న జీతేహై. అబ్త్ నిర్మాణాః కియాగయేసా వాపీకూపతలాకారామాదయాభి దేవతాగారాభి బ్రాహ్మణాగ్రహారాభి బెహ్తర్నహై బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాః నిజవర్ణాచార ధర్మాంసే రహ్నాభి సర్వ ధానజ్ఞనాః సర్వదేశౌంమె వ్యాప్యతాహోకేభి దుష్టపంక్తి మృగ్యాః హోకేభిహై. అబ్ సభామండపై బంధుమిత్రామాత్య పురో హితాది స్వీయజనాభి బ్రాహ్మణ వరవిద్యజ్ఞనాది పూజనీయాభి ధనకనక వస్తువాహనా ద్యుపాయనపాణియాహో సామంతరా జాభి కవిగాయక నాటక వందిమాగధా ద్యుల్లాసకరజనాభి ప్రాంచితాహోకేహై పహ్లా రంభాసటన్కూ హుకుం ఫర్మా యియ్యె. (పిమ్మట భద్రాయువు సభకు సమస్కరించి యాశీర్వ చింపబడుటకాగా)

వజ్రబాహు తనయా భద్రాయూ! మైనె పృథ్వీవర్ పైదాహోక బాల్య యౌవన కౌమార వార్ధక్య దశౌంమె తత్త్వ దనుకూలవర్తనౌంసె చల్తె కై సాతోభిహో మేరాకాల్ గుజరా లియాహుం అబ్ తుః సదాశివానుగ్రహేన్ ద్విజబాహుజ విట్కూ ద్రికులీనాః ఆత్మీయ వర్ణాచార నియమాంసే చల్తె సర్వజనాభి ధర్మ నిష్ఠాపరాహోక వృజిన రహితాహోనే పరరాష్ట్ర ధారుణీ నాయకాః నజరానేదేనే బంధుమిత్రామాత్యాః సబ్ సుహృద్భా వే బహుకరణ్కర్తే శరణాగత రక్షణ్కర్తే వాపీకూప తలాకారామ నిర్మాణ దీన జన వివాహోపనయన్త నిగ్రహకర్తృత్వాలద గృహ ప్రతిష్ఠాగ్రహారాదికా సక్సే ఒత్తే ధర్మాభివృద్ధిదేవ.

ధాన సోమనర్వతోమః ష పాండరీకాశ్వమేధాది మహాభ్యుదాభికరే
స్వరాష్ట్రంబు ఈతిబాధాః నహిరహే పృజాచాలకాః కే కీర్తిమాలి
నీసె సకల సామాజ్య భోగాభి పరమానంద్య పాతె సదా
ఋషభ యోగీంద్రానుగ్రహోపార్జిత శివకించ సంతత సారా
యణ ఫలలబ్ధ శంకరానుగ్రహహోక నిధారాధకరై సుఖై
రహ్న యేహీదిన్సే కహంహైతోభి మైనే వానపస్త్య ధర్మాంస
కాల్ గుజరాలేవుంగ. ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాహ్లాదాభి వృద్ధిరస్తు.

చంద్రాంగద. చిరంజీవ, సుభభవ ! భద్రాయూ ! పరి
పూర్ణ శివానుగ్రహ సంప్రాప్తి నేహి వర్ధమానహో !!! హే వజ్ర
బాహుమహారాజా ! శ్రీయ్యతో అన్న భద్రాయూకా పట్టాభి
షేక మహోత్సవ్ నేత్రోత్సవహోనె సంతోషాతే హంనె
బహుత్కల్పె యహాహిహై ఎభి హమ్ము నిజావాస సదృశో
హోనేసె హర్కత్ బిల్కల్ నహిథి. పరంశు లోకవిద్యోక
ఆప్తే భగనీకుహైసో సోమవాసర వ్రతనియమ్ అసమాన్తోనే
కార్తికమాస్మే చలానె జానెకా తదనుకూలయత్నాః క్రమశః
కరాక తద్వితోత్సవ్ గుజరానా ప్రియై అల్లమ్ము రుక్మిణీ
దేనాపుమాస్మే ఆన వసూరిహై అంగీకార్తిలానా.

వజ్రబాహు. హేమిత్రా ! స్వల్పహో అన్న జీవిత
కాల్యై సక్నే ఒత్తా సంతోషపానా. సహితోకర్నేకా బౌర్రాన్య
హై ? ఎభి నహోకె వ్రహమ్మై ఇష్టదేవతా మహోత్సవ్ హై.
హోనేసె వై సాహిహయెజాయ్.

(చంద్రాంగదాదులు వెళ్లవలెను)

పద్మాకరుడు. హేరాజశేఖరా ! మేరా పురాతనపుణ్య
విశేష్సు బాల్యప్రాయ్మై అన్న భద్రాయూమహారాజా మేరా
గృహ్మై నివాసకర్న సంఘటన్తోనేసేహి మైభి రాజాధిరాజాంకె
మాఫక్ సభాస్థాంమి మన్నపాతే రహ్నసందర్శహుయి.
మైపానే సంతోష భగవాన్లాన్నా. మురై ఆజ్ఞాదిలాయయ్యె
మహారాజా.

వజ్రబాహు. హేహితవర్యా ! ఏసబ్బి ఆపె అనుగ్రహం
ఫలించె. కలకహ మైన యావన మదోన్మత్త హోక భార్యా
పుత్త్రుంకు హ కాలేసా తబ్ ఆపునోంకు సంరక్షణ్ణకియెతో అన్న
భద్రాయు ఇత్తా జెన్నత్త కైసా పావేగ ?

పద్మాకరుడు. సహినహిమహారాజా ! నబ్బి శ్రీమద్వృషభ
యోగీశ్వరి నగప్రసాద విశేష్ణియై మగర్ ప్రమాదవశే జాన్మేకు
కోభి మేరా బియ్యల్ సహియై. భగవత్కృపా వైసా ఆనేకు
అన్న భద్రాయుమహారాజా పూర్వపుణ్యవై.

వజ్రబాహు. యుక్తజీవాన్ అనాకి ప్రే సబ్బి భగవ
దిచ్చాస్థి, ఉమ్మ పుణ్యత కర్మవశాల్లగ్నభియై.

(అందఱును నర్తనము)

సాత్తి. (12) గతజీవాన్ హోగయా - వజ్రబాహు . కాలావ
సానాగయా, పితా భద్రాయుకా, పృథివీలోడై -
సతతావార్త, స్వర్గోక్తుభిడై.

(తిల్లికొడకులు చింతతో గుచ్చుండి) మంత్రి పురోహితులుండఁగా.

భద్రదాయువు. హేపితామహారాజా ! న్యాయమార్గ నియ
మాంసె ధాత్రీశర్ ప్రజాసంరక్షణ కర్నె ఆపె ధర్మకౌశల్య
భగవాన్నె జాన్మె నదా నిజసన్నిధిమెహి రహె వైసా వర
ప్రసాద్ కర్నాభి ప్రే అత్తుత్కృష్ట సుఖానె ఆభిప్రాయె
“ముణానుబంధరూపేణ పశుపత్ని సుతాలయాః ముణక్షయేక్షయం
యాంతి, కాతత్రీ శరవేదనా” కహె ధర్మవచన్మె మాఫక్ ముణ
సంబంధియాహో హమారె సరే పుత్త్రకళత్రాంక సమాగమ
సాధ్య అస్థియై కహె అభ్యుదయై స్థిరపదార్థహో శివసా
యజ్ఞసాయె” పితాజీ !

సుమతి. భద్రదాయుగమారా ! “అస్థిరం జీవనం లోకే
అస్థిరం యావనం ధనం, అస్థిరం దారపుత్త్రాది, ధర్మం కీర్తిర్దవయం
స్థిరం” కహె నీతికోవిదా కహె వరమార్గవచన్మె మాఫక్

అబ్బ! హుయేతో క్యాయా శతవర్షప్రాయ్కు హోతో క్యాకచో
భిహో ఎ శరీరా అస్థిరాహోనేలయ్ పాయేగ. బాద్ పూర్వ
జన్మమె సంపూర్ణహో పుణ్యకార్యానకియేతో ఫిర్ ధాతీ)వర్.
వైదాహోక తత్ఫలాపానేకా ఎ స్థితిమె సాఖ్యాయా దుఃఖా
పానేకొన్నా జన్మస్థిరహో? హర్నక్ జన్మమేభి ఎహభిలాషా
సహిఁబుడేకా. కే, అబ్బీచంద్ కాల్జేనా, చంద్ సుఖాపానా.
ఎహుబ్బి కిందిజ్జీవిత భావాహై. ప్రాజ్ఞానలక్షణమె అచ్చరహై
వై సాసత్సవర్తక రైశివసాయజ్జీవామింగెమై నెమేగతకా తేలతీత
సాఖ్యాఽతికష్టాభిభో సామాన్యసాఖ్యాసామాన్యకష్టాభిబహుత్
బెహ్తా సై పాయాహుం. అబ్బిచంద్లాల్ జీకె వైధవ్యదశాపానేసహిసక్తి
హుంబిధవిహితవిధాన్తోడతత్తమధర్మమార్గ సేభర్తృసహగమన్కరుంగి.

భద్రాయు. (విచారముతో) మాయీ! పు త్తరో ముర్ఖు
అకేలాహోనె ఛోడ్డకర్ జావెగీ! మా!

సుమతి. భద్రాయీ! తు: కహకాపుత్రరహై? మై
కైసా తురై మాయీహుం? శ్రీఋషభయోగింద్ర గురువర్యో
పదిప్రసజ్జా క్యాహుయి “ అయిసే మేరేసరీక్ మాతరా తురై
కిత్నే హుయేహై? తేరేసరీక్ పుత్రరామురై కిత్నేహుయేహై?
గతజన్మాంమె తుర్ఖు ధేసో మాతరా అబ్కహహై? ముర్ఖు
వైదాహుయేసా నందనా అబ్కహహై? వృథాభగవన్మాయా
మగ్నాహోక స్వప్నతుల్య సాఖ్యాసచ్ఛై కహ్లా సమరై
కార గుజార్తై జాన్మేభి జన్మా నిష్ఫల్ కంకర్న?

భద్రాయు. అచ్చమాయీ, అప్కి ఇచ్చాజైసాహై
వైసాహికర్. పవిత్రీహోక శివసాయజ్జీవానే. హేమంతి
వర్యా పురోహితవరాజ్ఞాసె ఎ కర్మాసబ్ యథావిధిసె గుజరానా
ఎ పితృమేధకృతుహై.

వజ్రప్రదాని. కృమవిషయాంమె చింతా సహిపానా, ధర్మ
నిష్ఠాసెహి కర్మసబ్ సంతోషె చలానా.

(కీర్తి మాయబడవలయును)

సూత్ర). (13) పరిపాలకాయా - భద్రాయ - బహ్వనంద్
మిలాయా.

వరగుణహై యహ్, ధరణీశ్చప్తా-హర్ యక్ కహ్నో,
ఆవాచ్ఛిదాతే.

(సభకుండుఁ గీర్తిమాలినీభద్రాయువును భద్రానిపురోహితులు నుండఁగా)

భద్రాయువు. ప్రధానీ! వర్ణాశ్రమాచార విషయ విచారణ్మే నియమనైరుధ్య కుచ్ఛనహినా?

వజ్రప్రధాని. యత్కించిత్త్యి సహిరహ్నో నరహసే బహుత్విగహ రహ్నో దేఖాజానె బిషయోనేసే నిష్కళంక తాసేహిహై.

భద్రాయు. ఆధివ్యాధియాంసే బరచోరవహ్నిముఖ బాధకౌంసే అతివృష్టిఅనావృష్టియాంసే ప్రజాబాధితానహోతేహైనా?

వజ్రప్రధాని. సుఖాంశాశాఖాధికారివిచారణ్మే జాడ్య బాధకా నహిహై పురపాలక సంఘా నిగహదారీసే చోరాగ్ని ముఖబాధకాఁ నహిహై సద్బ్రాహ్మణ నైష్ఠికతా ధౌర్భక్తజన ధ్యానాదయోంసే వర్షబాధకాభినహిహై.

భద్రాయు. అహ్న చతురంగసైన్యకా ఆనుకూల్య కై సాహై? పరిపంథిజనవిషయక వార్తాకావ్యహై?

వజ్రప్రధాని. అహ్న మత్తేభాఁ కులగిరి సద్మశాఁహోకే సర్వలక్షణసంపత్తి సే బెహ్తార్హై ఘోటకా మహాబలసమానవేగ సమన్వితాహోకే బహువర్ణ శోభితాహోనేసే ప్రాబల్య సౌందర్యాఁ దోనోంసేభి మహితాఁహై. ఉష్టాఁ భారవాహకతామే గజౌంకు గమనవేగ్మే తురంగౌంకు సమానాఁహోసే బహుపయోగకరాహై కహాజాసే లాయక్ హై న్యందనా బహువిధాఁహై సమస్తాభి ప్రశస్తాఁహై సైనికాఁహారేక్కి గదాయుధ ముష్ట్రయుధ ఖడ్గ యుద్ధాదికౌంమే ప్రసిద్ధాహోకహైసో సత్త్వసంపన్నాఁహై. దేఖతో భవ దప్రతిమాన విజయవార్తావ్యాప్తిసే ఆఘ్న విరోధి కహ్నో పదార్థహి ప్రపంచ్మే సహిహై.

భద్రాయువు. స్వారీ ప్రాణసఖి! మైనె రాజ్యకార్య విచారణ్మహువ. అబహు ఖులాసేనే రహజాయనతీ! తుమారా ఉద్దేశ్కాన్ విలాసే కాలక్షేపణ కర్మకహో హైకి బోల్. వైసహికరింగె.

కీర్తిమాలిని. భోషివివేశ్వరా! బహుశ్కాల్న హేమంత ఋతుభీతిసెభి బాద్ శిశిరర్తుకాల్నెభి నిజగృహంతరిసీచూసే కబ్బి బాహు నికిల్నెసహి పడ్నెభి అబ్ పంచాస్త్ర శీతాంశు సప్తకర్మ మధుకర శుకపిక మయూని మృదుమధుర వాగ్విర బహుశ్కాల్న శాంతిహూ చైత్రగ్రామక మధుమూన్ ప్రవేశ్కాల్న ఉస్తిమె సమస్త భూరుహకోటిభి మల్లికాది పుష్పలతాభి మనీషూ లోచన రహి కతిపయగుబ్బివితతిభి సవపల్లన విరాజితాంగి కేభి తిల కానే రాజివాక రాంగోనె శాంతిహూ లోకేభి గిగిలక్ష్మిస ధనశాంబరధారిణీ హుయ్యక హి సైసా ము నసమూచ్యతా హోనేసే నిర్మల ప్రభాప్రకాశమాన్విత శశాంగు చంద్రితభగ విరాజన్నత్రసిధిమె విలాసే సంచార్కర్మ రిహి దేజ్ అపబ్బి ఉద్వానవన్మ పికార్కరింగె.

భద్రాయువు. అహహా సుధాకరవదనా! అబ్బు ప్రశంస్ కియెసా వచనంసె సముత్పన్న హుయిసా అమృతరస్ మేరా కర్మ రంధ్రాంసే అంతరంగ్య ప్రవేశ్కర్మ స్రుహ్మబ్బి అర్పిరహి నె కర్తవై వహ్యరెనహ్వా! సంతోష. సంతోష ప్రావేశ్కరి! వైసహి హుయెజాయ్ దిక్ చాహె వైసావసవిహార్ కరింగే. అచ్చ.

(మంత్రాదిక్ ౧) భోమంత్రవత్సా! అజ్హం ఉద్వాన వనోమె విహుర్మిర్నె నికల్నె మొట్టొక్కమే అస్తియె తదనుమాలాంగో బుధుమిత్రీ జన దానదాసీ జగ్మభి గజహి గాంధోళికావయా భి సాలాకృతాంగాది తయ్యారోనేకభి సజా తర్లొక్క ఉద్వానవనికాభ్యంతరి ప్రదేశ్కర్మ హాన్ అబ్బి కస్తూరీ కర్పూరాది సుగంధ వస్తుసమ్మిళ విమల జలంసె శుద్ధి కరాకె ఉన్నర్ యహావహా శారిజాత మల్లికా ప్రసూనాది దర

నీయ కుసుమ వితతి నీగాకే రన్నెనుభి సన్నె పట్టణ్ణుప్ ప్రవాళ
మాక్తికాది రన్నె విరచిత రంగవల్లి చిత్రికాంసేభి అమూల్య
భూషణాలాకృత పాదజన శ్లేభి శేషీయమాన్దోకే రన్నెకుభి
సౌకార్య-తోషక-సహా బా-విధాలంకారాభి ప్రాంచితా-
సహోనేకరానా.

నడవప్రధాని. (లేచి వెళ్లివచ్చి) భో మహారాజకేశరి !
ఆపై ఆజ్ఞాప్రకార సర్వకార్యాభి బెహులై చలాక భేరిమృదంగ
నటచూ నిస్సాణ పణవగోముఖ వేణువీణాప్రముఖ చతుర్విధవాద్య
రహంసే బధిరీకృతేతర నాన్దోక బ్రహ్మాండభాంకరహ్నె నబ్ర
వైడూర్య మరకతమాణిక్య గోమేధిక పుష్పరాగాది నవరత్న
ఖచిత స్వర్ణశృంఖలానేకాలంకృతహో భద్రగజేందరై సింహ
ద్వార ప్రదేశ్మై రహ్నె శ్వేతచ్ఛత్రిచామరపాణియా హో
విలాసవతియా తక్కిరింద్ర సమీప ప్రదేశ్మై రహ్నె పరివేష్
కరై మాతంగ తుంగగోష్ఠ స్యంసనభట సముత్తుంగాహో చతు
రంగబలాభి ఆయిత్రాహోనే వేత్రిహస్తాఖడ్మ మంజీరకింకిణీ
స్సనాచాంచితాహోనే మాళివవసంతసారాష్ట్ర ఘంటారవ
శ్రవపున్నాగాసావరీ నీలాంబరీ జంజూటీకమలా మనోహరీ
కల్యాణీ ప్రముఖరాగా ఆలాపనకై తాళక్రియా మానాజాన్తై
కపిత్థకటకాముఖ సూచీముఖ శుకతుండ సర్వశీర్షార్థ చంద్రశిఖర
భ్రమరపతాకాదిహస్తాంసే అభినయాబతాతై దండలాన్యది
నృత్యావధానాంసే నటనకరై స్మరశరసమానాహో వేశ్యా
జనాభి కవిగాయక నటనాటక విదూషకవందిమాగధాదయా
రహ్నె సద్భి తయ్యార్కరాక ఆయాహుం సత్వర్సేనికలీయై.
సంతోషానై సత్సమయే ఎహీహై.

(విగ్లసితవలయును. అట్లుపై కీక్రింది టపాపాడి ముగింపంగ నె యడవిలో భాంగ్లి
ధర్మ లిరువైచి యుండవలె)

సూత్ర. (14) వసవహాకరై - నికలె - ఘనసంతోషహానే.

మనసిజ శరనిభ, మనోహరీభి-గుణనిధి భద్రాయు,
కాతలాధీశ్వ.

కీర్తిమాలిని. హే మనోహరాంగా ! అహహ ! అహహ !
 పల్లవకుటజ కుసుమ మంజీరాతి మనోహర్య ప్రసూనాంతర్గత మక
 రందానారత సానమధుప పుంజరంజిత్తి కుండవాసంతికా కుసుమ
 సాగంధ్యభి కోరకితాశోక కురవక్కి నవఫల భారావనమరసాల్పి
 కీరశారీ మయూర కోకిలామరాళ కలకలారావ సముల్లసిత్పిసో
 రమ్యోద్యానవన్మే ఆబహా ప్రవేశోకియైహైభి సంతోషస్వాదు
 రసాంభోధిమే ప్రవేశోహయై వైస్తామై. ప్రాణేశ్వరా ! ఇనా
 యతాపా మేరేపర్పాంచాక హరేక్షాయైభి ముర్యై ఫిరాతే
 కహాకహా క్యాహైకి సాలంకారవర్ణనై బోలీయె.

భద్రాయ. అచ్చ, కురంగేక్షణ ! వనలక్ష్మీ కహ్నె
 కాంతామణీనె దర్శనీయహోకే తాళఫలాః గురువక్షోరుహాభి
 ప్రకాశమాన పల్లవ అధర్మ భాస్వత్కుండ కుట్మలవంక్తి దంతాభి
 భి వనశుకశారికావిహంగ మృదుమధుర కలనాద్ భాషణాభి
 చంచద్విరేషా అలకాభి నీలోత్పలాః నయనాభి కాంచనకుసు
 మ్నాస్థి ప్రసూనవితతి విరాజితగుల్మః ఔర్ బహువిధవర్ణఫలాః
 ఆభరణాభిహోనే ఆగే ప్రాంచిత్ హోకే దిస్తీహైదేభి. అహహ
 పల్లవాధరీ మాధవై ప్రజ్ఞావిశేష్ మాధవ విలాస్సుహి సమా
 స్తువ. కంకహ పురాకృత్తో కించిత్సుకృత్సై సజ్జతిమే ప్రభవ
 హుయోగోభి దుష్కృతవిశేష్సై దార్భాగ్యాపాతే రహౌ సజ్జ
 తియాకప్తాః పానాభి కులనైచ్యై రహేతోభి గుణవిశేష్సై భగవ
 త్కృపార్జకై ధర్మకార్యాచరణ్ కరైరహౌ విజాతికు జాతి
 యాంకు వైభవ్రాపేతాకర్నై మాధవుః ఉపమహోకే ఎమాధవ్వి
 సజ్జతియా దుఃఖపానే విజాతికుజాతియాః సబ్కు విభవసమృద్ధి
 దియ్యూహై అయిసె ఎ మాధవా హితబంధుహోకే దేభిమందా
 తప్హో చందర్ అత్యుదగ్గిర్ హువ్వహై “నీచాశ్రమం
 నకర్తవ్యంకర్తవ్యం మహదాశ్రమం” కహ్నె విధివచ ఝూట్
 కంహోగా ? ఉస్కాద్వప్తాంత్ ఎహై. హేలికుచకుచా !
 ఇస్సాస్పర్ విహాహమహోత్సభ వర్ణనీయవిధాన్సై హోతాహైదేభి!

కీర్తిమాలిని. అయినీ నిర్జనారణ్యమే ఉద్వాహమహో త్వబ్ కౌనాకే కర్లేగా? ప్రాణశా! ఆలంకారికాహో ఆపు మాలాంహోనా పరంతు అనన్యగాహ్య విషయమై. కృపాసే ముర్ముఖుభి బోలీయె.

భద్రాయువు. చంచరీకనికాయ ఝాంకృతియాః ధానుణీ నిర్జరోత్తమాక్త మంత్రాభి శుకపికశారికా మయూర ముఖర కలకలారావావాద్య ఘోషాభి భాస్వత్పుష్పసృనన్మకరంద బాష్ప సందోహః హరిదోద్దకాభి ప్రకాశమాన విసూన మంజరీవితతి విరాజిత వల్లికాపంక్తి నే భాస్వతోరణరాజిభిహోనే ఉద్వానవనికా భ్యంతర ప్రణేశ్యే వనలక్ష్మీకహ్నా నధూమణికు మాధవ్ కహ్నా వరశిఖామణికుభి కల్యాణోత్సవ్ కరాజాతామై.

కీర్తిమాలిని. అహహా! ధారుణీ భృచ్ఛేఖరా! “ముఖం ప్రసన్నం విమలాచదృష్టిః కథానురాగో మధురాచవాణీ । స్నేహా ధిక స్సంభ్రమదర్శనంచ సదానురక్తస్య జనస్య లక్షణం” కహ్నా ప్రసన్నముఖ్య కరుణాకలాక్ష విక్షణాభి మృదుమధుర సంభాషణా దయాభీకహ్నా సరసలక్షణాః అగణితాహోకై రహ్నా ఆప్కే నిస్తులవాక్యామృతైహి హారేకుభి సంతోష్మిల్నా సహజ్ హ్రావు హలంకారసమన్వితాహోనేసే తత్ప్రేమా దహ్నోనా నైసర్గికైం సహిహోగ ?

భద్రాయు. అహోహర్యక్షమధ్యా! ప్రపంచ్యే బహు వస్తు వితతిమై. హర్యక్ష్మియేకే కిందియూహి ప్రమోద ప్రద్ మై. పరంతు ఏః ఉద్వానవన్న పంచేంద్రియాహ్లాదక మై కై సాకహో రంజితాహో పుష్పమంజరియాః సముల్లసితాహో పల్లవజాల్ బేర్ ఘనవల్లి గుల్మ దుర్మాదయాః సేత్రోత్సవకారి యామై కీరశారికా కలకంఠి ప్రముఖవన పక్షికోలాహల్భి సరసీ విరాజిత పద్మేకై కమలాంతర్కుజానై తబ్కుర్నై భ్రమరౌంకై ఝంకార రవాభి శ్రోత్రమోదకాయామై. చంపక పున్నాగ జాతీ కరవీరమల్లికా వాసంతికాద్యనేక పుష్పసౌరభ్య ఘాగ్రిణ

సంతుష్టికర్తయై. శైత్యమాంద్యానంతసారథమిళితహో మరుత్నే తనుసౌఖ్యకారిణియై. “దృష్ట్వా చూతఫలస్తుతిం జలమభూత్ న్నారికేళోదరే” కహ్న నిజమాధుర్యాతిశయ్యై విశేషఖ్యాతి పాయెసా రసాలఫల ఆదిహోనే నానాఫల రసాస్వాదన్ జిహ్వకు సంప్రీతికర్తయై. హోనేసె పంచేంద్రియాహ్లాద పరతాసే శోభాయ మాన్యై కహ్నోమం ధాత్రిమే భూరుహాభి గోగణాభి నదీ నదాభి సత్పురుషాభి “పిబంతినద్యః స్వమేవనాంభః, భాదంతి నస్వాదు ఫలాని వృక్షాః । పయోధరాస్సస్యమదంతినైవ, పరోపకారాయ సతాం విభూతయః” కహ్నై వైసా పరోపకార తత్ప్ర రాహిహోకే సంభవ్ హుయ్యైకహ్నై. ఉస్సు దృష్టాంత హోనే అబ్ యహతరుజాల్ మధుర ఫలప్రదాభి సర్వజంతుశ్రమా నివారణానుకూల చ్చాయాకర్షిహోకే స్థూయమాన్యోకహ్నై దేభి. ఇధరా కమనీయఘనసార పరాగ సమ్మిళిత సికతామయ ప్రదేశాభి వనమదేధ కుంభస్థల నిర్గళిత ప్రకాశమానమాక్తిక విరాజిత స్థలాభిపాదపానారత శ్రస్థమరంద వర్ష బిందువాభి నీహారాంబుకణాభి విలసితాహోనే కాంతార మార్గప్రదేశా దేభి? రాకాశశాంకముఖి! నక్షత్రజాల లసన్నభో ప్రదేశై మాఘక్ పద్మవత్ప్ర ప్రకాశమానాహోకే మత్తమరాళముఖ విహగాంచిత తటాకాదేభి! సఖ!

కీర్తిమాలినీ హేమనాథా! అపక బహుకాలై వన లక్ష్మీ వర్ణనాంశా సంభాషణాకరై కాంతార వీధియాంమె ఫిరై పంచేంద్రియ ప్రీతికర వస్తు వితతికు దేప్తే సహకార పనస కదళీ ఖర్జూర ద్రాక్షాది ఫలా భక్షణకరై వాసంతికా కుందకు రంటక కరవీరచామంతికా నకుళ చంపక పాటలాబ్జ పున్నాగ జాజికేతకీ ప్రముఖ సుమగుచ్ఛా విదళిన్కరై మేదురమరంద ఫల రసాస్వాదన్ కిరీ నానాచిత్ర విచిత్రవర్ణశోభాయమాన పుష్ప విసర విరాజల్లతికా పరివృత గుల్మగా రాంతర్లశేంమె ప్రవేశకరై నీహారాంబుకణ మిళిత మృగమద విలేపనాంచిత శైలో

పరిభాగదేశంపర్ ఛద్దె పుండరీక వేదండగండక భల్లూక నరా హది భీషణ మృగనివేశనాభి దృగ్గోచర్కరై హరిణాది సౌమ్య మృగంసే సంగాత్ భాక్త అయిసాహి బహుత్సమయ్యె అపక ఫిరేభేనా? అబె హంసాబ్జాళి సమూహోల్లస త్వరోవరతీర ప్రదేశ్వర్ సుగంధాంచిత మందమారుత ప్రసార్యరీరాంపర్ నాచ్చె తత్తటాక దర్శనీయ విశేషాదేఖ్ బైతింగె అనుజ్ఞా దిలాయయ్యె.

భద్రాయువు హేమత్తేభయానా! అహ్లాదకరాహోకె అగణిత రమ్యపదార్థసందో ఆంభోంకు దిన్నె తత్తదతిశయా వర్ణకరై బహుత్ కాల్సె అపక చల్నాహి పడమై ఇస్లియె పాప్ బిచారే తేరీ మృదురదాంకు దరిద్ పౌంచాహోగా బైత్ బైత్ ఆచ్చె యహోహి బైతింగె.

(ఇవిపురు నోకే మిగముగా నోక side cloth చక్కగాఁ గూర్చుండవలెను) సూత్ర). (15) తబాయె కృత్రిమదంపతి-అ జబాప్ దిన్నెకాగతి. అబలాకు హ్యాస్సే కాకే పకట్టె-ప్రబలా! పాలీయె, భద్రాయు! కట్టె.

(ఎటు వేటొక side cloth చక్కనుండి మనలిమగఁడు నడుచుపెండ్లమును)

వృద్ధబ్రాహ్మణుడు. (దిక్కుకానక పరుగిడుచు) అరెఅరెఅరె! ఎ: క్యాహైరే! భయంకర శార్దూల్ పీఛేలగా. ఇస్కా వక్త్ర రంధరబ్బమ్ము నివేశణ హోగాపాద్ రే! అరెఅరెఅరె ఎ: భీషణ మృగమేరా ప్రాణేశ్వరికె సంగాత్ లగారే! అబ్బేరామోహనాంగీ కైసా బచేరే! భోజవితేశ్వరీ, ప్యారీ! అరెరేరేరే ఎహ్కాహ్కా మాయావ్యాఘ్టర్ సంగాత్ లగారే! అరే భగవాన్ యహో కాన్ దినేగేరే!

బాహ్మణ స్త్రీ. (అల్లి పరుగిడుచు) అరెరేఎహ్కా హ్కాభయంకర మృగైరే అబ్బమ్ము భక్షణ్కరై జావేగేపాద్ రే యీశ్వరా! మహాబలసంపత్తి సె రహ్నె ఘన వృషభాదయశాంకుభి తృణప్రా

య్యర్నకై ఎః భీకరవ్యాఘ్రయ్య స్యాధీనానహాకై బచ్చె హంకై
సానకింకేరే! అరె భగవాన్! మేరీ భర్తతో వృద్ధహైమనే
అబలాహుం హందోనోంకా దౌర్బల్య అయినీ ఆభీలశార్థుల
ఘనశక్తికై సామ్మెసె సరకై కైసా సకేగీరే! మైలబలా
హుయింకోభి యువతీహానేసే బచాతేవుంగి మిగల్మేరీ వృద్ధభర్తా
కైసాబచ్చె సకేగారే! ఈశా!

దంపతులు. (ఎడముగ నె వరువులిడుచు) హాహహహ భగ
వత్కృపా! సామ్మె యేక్ రాజకేసరీ దృగ్గోచర్హాతామై.
అబెహా శార్థులుమాక్కె- అమ్మెకు బచానే సకేగా. భోభో
రాజోత్తమా! హేమహాబలా! అహా పరాకర్మిధనా! భో
దీనహాకా! ఆర్థరక్షకా! శరణాగతవత్సలా! దుర్బలాహా
బ్రాహ్మణాహం రహాసే ఆనే భయంకర వ్యాఘ్రకేక్ హమారా
ప్రాణాపహరణకర్మె సుగ్రాత్లగా ఉప్పు మార్దాలై హమారా
ప్రాణసంరక్షణ్ కరీయె ఆయ్యె ఆప్పు ఆయురారోగ్యశ్వర్యాభి
వృద్ధిహాగీ.

భద్రాయువు. (ద్రిగినలేచి విల్లంబులు కైకొని) అఅఅఅ
హేవిపదంపతీ! కుఠ్ఠభర్వానహిమై. ఆమ్మె ప్రాణ సంరక్షణ్
కర్మె మైహుం లేయియ్యె. త్వన్నహిపావె. శార్థులకిత్తా?
బాణ్చుడుగ దేఖియె. (పులివెంటబడి) హాహా కూరమ్మగ్!
ఖన్, ఖన్. దేవ్లే. తేరాప్రాణు అపహరణ్ కర్మెలియె ఎః
బాణాతామై. వట్లేతేరా ప్రాణరక్షణ్ కర్లేకే, అన్యప్రాణు
అపేక్షాతబ్ పా.

(అని బాణాన్ని విడిచినను, పులి బ్రాహ్మణశ్రీని బట్టకొనియె పోవలెను.

ముసానాపడు మూర్ఖుని నిడిపోవడ, రాజు నిశ్చేష్టితుడై నిలువవలెను.)

సూత్ర. (16) బ్రాహ్మణీకు, వ్యాఘ్రకేగయ|| బ్రాహ్మణ్ గిర్గయ,
పార్థివ్ ఖడ్గయ|| చిరయత్నామోహ, సేనకరీయె..
మరల్ దూర్షహి, మచజాదేఖియె

(వెనుకను కిరిమాలినియు యందు దీక్షింపై రాజు సుండఁగా ముసలి బ్రాహ్మణుఁడు మూర్ఛితఁడై)

బ్రాహ్మణుఁడు. అరే నరాధమా! అబలా! కఠినహృదయా! దురాచార నిరతా! ఆత్మీయసామర్థ్యవినీ, అబలా సమాన్వోకే నామమాత్ర ర్నై అసమాన్వో ధారుణీనాథో హోక కాంతార భూమియాంమె కాంతాసమ్నోకే అన్యచింతనాఘోడై మన్మథ వికార్యే రహై అసహాయాభి ఆతిదీనాభి ఆపదంభోధి నిర్మగ్నాభిహోకే భార్యాభర్తాహం అభయదాణమంగై తురై ప్రార్థకయైతొ మృషాబచనాంసే హమ్ము రక్షణ ప్రకరణ బోల్తే ఆఖర్కు కార్యవృథా కర్దియారె. అరే భ్రష్టాతేరేసె మైనె మేరా కుటుంబినీకు లేజాకె వ్యాఘ్రనక్తరై డాల్చియాహుంరె. కహంకా కాంతామణ్డైరే (దొడ్డు) కహంకా పాణినాయకైరే! హో ఘనవేణీ! హో కుటిలకుంతలా! హోతరుణేందు నిటలా! హో మీనాక్షీ! హోకాంచననానా! హోపల్లవాధరీ! హోకుందరదనా! హోకంబుకంధరా! హోమృణాళహస్తా! హోపద్మపాణీ! హోతాళ ఫలస్తనీ! హరిమధ్యా! రంభోరు యుగళా! పల్లవాంఘ్రి! కీరవాణీ! మోహనాంగీ! కహంగయిగే (మూర్ఛిల్లవలెను)

భగ్నాయువు. హాశంకరా, మహాదేవ, సచ్చిదానంద మయవిగ్రహో, చంద్రచూళీ, గంగాధరా, నిటలేక్షణా, నీలకంఠా, నాగభూషణా, వ్యాఘ్రచర్మాబరధరా, వృషభవాహనా, ఏక్ వనమృగముమార్కై బ్రాహ్మణీ పాణినందక్షణ కర్నే నహిసక్తేసా మై ఎః ప్రపంచ్యై అయినీ అపఖ్యాతీపాతే కైనాజీవుం? ఆఖర్కు కిత్తా దుర్దశా ఆయిశివా!

బ్రాహ్మణుఁడు. (మూర్ఛితేటి) అరే మూర్ఖా! ప్రపంచ్యై శత్రువాఁ కూరమృగాదయాఁ పీఛే లగ్నే రహసహిజాన్మై భాగై ఆయేసోభితాత్మనాంకుభి కాన్బి పోషక్ నహిరహ్నై భిత్తాటన్మ జివన్మరైభి వ్యాధిగస్తై హోకేహో పూర్వోక్త బాధాన్వితాఁహోక హోరహ్నై అనాథాంకు పాదేయ మంగ్నే ఆర్త

జనాంకు సర్వశూన్యాః హోదీనాంకుభి వాత్సల్యసే నహిపాత్నై
 వైహే పూరుషాధమ్ ప్రపంచ్యే ద్విపాదపశుహిహై ద్రవ్య
 సమార్జకర్మ దాత్మత్వ శూన్యహేనసే భిక్షావృత్తిహో
 వైసా నైచ్య నహిచాహేతో గరళాన్నభక్షకర్మ మర్నా
 తోభి బెహ్మార్హై శరణాగతరక్షణహిక రేసా రాజాభూమిస్థల్పర్
 జీనేస అల్పాయుగోగయుత్ హోకే శీఘ్రకాత్మ మృగహోనా
 సర్వోత్తమ్ హై అయిసే దుర్లక్షణారహ్న తేరే సరీక్ రాజా
 ముగ్గురక్షహోనే మైస్యారీ కుమార్దాల్లియాహుంరే హ
 మనోహరిణీ! మృదుమధురభాషిణీ! (మూర్ఛిల్లవలెను)

భద్రాయువు. హా సాంబా! సదాశివా! జగద్రక్షకా!
 రాజమాళీ! ప్రపంచ్యే బహుమహాజనా అమ్మేకు అపకృతికియేసా
 జనాంకుభి కాలాయె తబ్ సహాయకర్మై హి సాప్తిచారె ఏ
 దీనా నిజదాత్మత్వ అతిశయహోనేసే నిర్భక్ పూరుష్ట్యే మై యోక్
 రాజాహుక హే ఆక ముగ్గుర పార్థక్ కర్నాభి హగారీశా
 కైలాసవాసామేరాశోర్య వినిశ్హోహోకతిభిర్గు ఏక్ వ్యాఘ్రగుహి
 మార్నై నసకాహుం ఏసే మై యేకాగ్రహోనేసే ఏహి
 అర్యోమే విగతజన్మయేతో బెహర్నై ఈశా!

బ్రాహ్మణుడు. (తిరిగిలేచి) అరేరాజా! తుయ్యె ఋష
 భయోగి శిష్యహై కర్తా. “రాజారాష్ట్రకృతంపాపం రాజ పాపం
 పురోహితః! భర్తాచ స్త్రీ కృతం పాపం శిష్యపాపం గురుర్వ్రజేత్”
 కహ్నై ధర్మవచన్నై నూఫక్ అయిసే నీచశిష్యంకు మంత్రజ్ఞున
 విద్యా ప్రభృతి సన్మానా ఉపదేశకర్మేసే ఏ భిష్టాకర్మై
 పాప్ ఉనోంకులభ్యహోగా. అరేనీచాధమా! వై యోగిపుంగ
 పుగ్భి అపఖ్యాతి ఆయారే. అరే తు శివకవచ వారాయన్ కర్తా
 హైక హై ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభి కర్నార్థకామ మోక్షాభి
 తచ్చరణమాత్మరై మిత్నై వై మహాదేవకవచ తేరే సరీక్
 దుర్బలు మిలాకెంరే? వై యోగి శిఖామణి తుయ్యెఖడ్గ

శంఖాదియాహైకహై. పైః మహావస్తుద్విత్తయోకహః రఖాహైరె !
అరే మైభూల్లయా. పైః యతీందర్ తుర్ముక్కు ద్వాదశ సహస్ర
మత్త మాతంగబల్ దియాహైమాద్ ! అరే ఒత్తా బల్బీ ఏక్వాన్య
మర్కుమార్నేకుహి ససకాహైరే ? అరే దుర్బలా ! అబ్బుః ఎహ
పఖ్యాతిసె పృథ్వీస్థల్పర్ కై సాజీవేగారే ? కాంతాసె మిల్కె ఎహ
రణ్యమేహి రహ్జ్. హాకాంతామణీ ! చంపకగంధీ ! ప్రాణసఖి !
కహంగయిగే ? (మూర్ఛిల్లవలెను.)

భద్రాయ. హాస్వామి, మహాదేవా! మై అబ్ క్యాకరుం?
ఈశా ! ఎః ధారుణీ సురోత్తమ్ దేఖేతో తపస్సంపన్నోహై వై సా
దిస్తాహై. ఇన్ము అబ్రిహ్నో తీక్షణభావై క్యాశావ దేతాహైకి
క్యాహైకి మై అబ్ యహారహ్నో కెంపడా సాంబా ! అయిసీ
ఆపత్సమయ్యై మైర హేతో ముర్ముక్కు ఉద్ధార్ కర్నేవాలా క్వా
హై స్వామి ! సాణోభిహో ఎహ్మాహత్మ్యా అబ్ ఫిర్ స్మృతీ
పానెతో ఎః తీక్షణభావ్ నహిదిసేతో ఎః మహామహల్కు జోచా
హై పైః దేకై మైకృతకృత్యహోవుం స్వామి వై సాతోభి కరీయె
(బ్రాహ్మణుడు మూర్ఛ తేజగ నే నమస్కరించి) హే మహాత్మా !
తపోధనా ! శివస్వరూపా ! సాధువర్యా ! నిజబలాతిశయగర్వ
సెమై పస్టై ఆప్కె దీనాలాపనాఁసున్కె దేఖేతో వ్యాఘ్నిరిస్తా
భి ఒకిత్తాకస్లే తే రక్షణ్ కరుంగాకహ్మో అభయదాన్ దియా
హుంభి శంకర కరుణామరేప రై సాహోకే ఆఖర్కు మై ఇత్తా
నీచావస్థాకు ఆనే దైవయోగై వైహ్మయీకు కూరీరమ్మగ్ లేజానా
పడా ఇస్లియె మై కృతాపరాధ్ హువాహుం. కెం కహ్వో ఆప్కె
జీవితేశ్వరీకై ప్రాణసంరక్షణ్కై జబ్ మై నసకాహుంకి తబీచ్
మెరే వచనాఁ మృషాహోకై ముర్ముక్కు అయిసీ హేనగతీ పొంచీ
ఉత్తమేక్షణోపస్యా స్మధ్యమే ఘటికాద్వయం అధమేస్యాదహో
రాత్రీం పాపిష్ఠే మరణాంతకః” కహ్మో నీతిబచనప్రామాణ్యసె
ఆపుత్తమే పూరుష్హోనేసే నిమిషకాలతీక్షణభావ్ ఆప్కా ఛోడ్కె
దీన్చి శరణాగత్తిహో ముర్ముక్కు కరుణాకటాక్ష వీక్షణై అదరణ్

కర్నె మేరాప్రార్థ అంగీకార్ కరీయె క్యాక హ్యో “దేహ మనిత్యం భావయ నిత్యం నాస్తి తతస్సుఖలేశస్సత్యం” కహ్నె జ్ఞానవచనాః యాద్గులాలేక గుజరేనో భార్యాక చింతాఘోషే ఆప్చాహేనో వస్తుసముదాయ్ మాంగెతో దేవుంగ. కుచ్ అటక్సహి. ఆప్కాభ్యాహిష్ కౌన్సా వస్తుపర్వై ?

బ్రాహ్మణుడు. రాజా ! తుః నిరుపద్రవ్యేహై. వైసా రహ్నెసె జ్ఞానవచనాః ఆలంకారిక వాక్యాభి తుర్కె యాదావెగె బై పరంతు “భార్యావియోగ స్సుజనాపవాదా, ఋణాన్యశేషః కుజనన్యసేవా దారిద్ర్యకాలే ప్రియదర్శనంచ, వినాగ్నినా పంచ దహంతికాయం!” కహ్నె అనుభవ్యేహి ప్రజానబ్జాన్మె శ్లోకార్థసె మై అబ్ జీవన్మృత్యోకేహుం. అయిసే ముర్ఖుక్ మనోహరాంగిభి శీతాంశు ముఖభి ప్రాణేశ్వరిభిః జాయా వియోగ్ హుయెనో దుఃఖేరహ్నె భ్యాహిష్ కౌన్సా వస్తుపర్ రహేగా ? అబ్ ముర్ఖుక్ వస్తురాజికెం ?

భద్రాయువు. నహి నహి మహానుభావా ! వస్తువితతిక హ తో సామాన్యపదార్థాః కహ్నెకష్టియైహేమాద్ ! వైసానహి వైః దేఖియె దాశార్ణ మహీమండల్ ఎః దేఖియె మేరాభార్యా బౌర్ మాతంగ తురంగోష్ఠ్ర స్వందనాదయాః వజ్రవైడూర్య నీల గోమధికాది రత్నరాశియాః ఇన్ద్రజోచాహియె వైః మాంగియె.

బ్రాహ్మణ్. భోరాజా ! తుఃనె అసత్యవాదిహై కహ్నె వృత్తాంత్ మైఖుబ్ జాన్మెకాహిహై అయిసే తుః మై అబ్ పానె శ్లోక్ అతిశయె తేరేపర్ నిర్దయాసేకయెసా దుర్భాషణంసె భీతి పాతే కై సాతోభ మేరా ఆగ్రహ ఛుడ్జానె ఎః ఏక్కిమారఖై మృపావచనాః కహ్నెహై పరంతు కతినాత్మక్ హో తుః రాజ్యదా కై నా కరేగా ? కాముక్ హో నేసే కాంతాదా కై సాకరేగా ? ఇత్సా దుర్బల్ తుః తేరేచతురంగబలాః మైచాహేతో ముర్ఖుక్ జేకే ప్రపంచ్యై సమున్నత సమర్థతాంచిత మహీపాలకౌంకె సామ్మె

కై నా కై రేగా? ఎఱి నహోకే తేరేలక్షణం నబ్ దేఖేతుః విర
స్మై వై నా దిస్తాహ్లా. “అతుష్టదానం కృతపూర్వనాశనం, అమా
ననం దుశ్చరితానుకీర్తనం, కథావసంగేషుచ నామవిస్మృతి, ర్విర
క్తభావస్య జనస్యలక్షణం” కహ్నో విరస్హో తేరాముఖ్యలక్షణ
అసంతుష్టిదాహ్లా అయినీ అతుష్టదాహ్లా మైలేకర్ క్యా మువ్
సావుం?

భద్రాయువు. అహో మహామహా! కృతాపరాధిహో
మై తపస్సంపన్నహో ఆహ్లా ఇస్సంతుష్టహోనే ఖ్యాహిషే
మంగేష వస్తుకిత్తా బడాహుయోభి దేకర్ కృతార్థహోనే మై
కహ్నో యేక్ దుర్బల్లి దుర్మార్గ్భి అవ్యక్తభి అసత్యవాదిభి
సంభవహోకే మేరావంఘ్న లాయసో అపఖ్యాతీ నిబారణ్లేనే
మనఃపూర్తిసే ఆహ్లా ఇష్టప్రకారే చహ్యోకహ్లా కృపామంగ్గాహుం
ఆహ్లా వరప్రసాద్ కై నాతోభి మేరేవక్ పాంచాకే ముఖ్యు కృత
కృత్యభి సంతుష్టాంతరంగ్భిహోనే కరీయ. ఆగే మైనే ఆహ్లా
అటక్ బిల్కుల్ నహిబోల్కే భనదిచ్చా సఫల్హోనే వై నాహి
కరుంక. ఇనాయత్సే దేఖయే మహాత్మా. వచక్ శ్రీనణ
గోచర్కరీయ.

బ్రాహ్మణుడు హేరాజా! మైతు ర్పు హర్యో వాక్యమేభి
కఠినహృదయా కహ్లా సంబోధన్కరై తుః ఇత్తాప్రార్థ
కయోతోమై కఠినహృదయ కంహోనా? కహ్లాభి ప్రమాదనశ్చే
హోయా కాలగతిసహో కాన్తోభి అసత్యకహ్నో పడేగా. అయి
సాహి తుఃభి వక్త్రహ మృమావచక్ బోలాహోగా కహ్లాభి, అచ్చ
భిర్ వక్త్రహ దేఖంగే కహ్నో ఉద్దేశ్ మురై మానస్మై సము
త్పన్నో హలవ్వాహ్లా హోనేసె మురై జిప్సదార్థప్ రభిలాహ
హోకి వై నీ వస్తుకు మైపూఘంగా. అటక్కకహ్లా దేతాహ్లానా?

భద్రాయువు. సందేహ క్యాహ్లా? సర్వసహా గీర్వా
ణో తమా!

బ్రాహ్మణ. ఉద్దేశ్ బహిరంగ్ కియెసాబాద్ అభ్యంతర్ బిల్కుల్ నహిబోల్నా. భలా.

భద్రాయ. నహినహి మహాత్మా! క్షమాసుపర్వాణ వరే గ్యా! అటక్ నబోలుంగ. దేఖియె.

బ్రాహ్మణుడు. రాజా! మైనెదురాశాపీడిత్ నహిహుం. మైరాజ్యపాలె నాలాయక్ హుం ముర్రె చతురంగబలాఁ క్యా కర్నే? నవరత్నాఁకహఁ ఛిక్నే? ప్రపంచ్మె రహె మామూల్కు సివాయ్ అహ్ కుచ్చి నహికర్నాభినా? హరేక్కి ఆపునహిసా వస్తు పర్నె భ్రమారఖాభివైః కమాలేనే జత్తన్కర్నాభి సహజధర్మ హోక దిస్తాహె. అచ్ ముక్కు భార్యానహిహె. ఇస్లియె ముర్రె భార్యా దాన్కరియె. ఉస్సెహిమై సంతృప్తి పావుంగ.

భద్రాయ. భోక్తామరోత్తమా! ఎఁకిత్నాహె? ఇస్సె వాస్తెహి యితాదేర్ కర్కమాంగే మహాత్మా? ఆయియ్యె అపైమహల్కు అపైపట్టణ్మ వేదాధ్యయ్ అచ్చ కర్కె శిష్టాచార సంపత్తిసె శోత్రియాఁ హోకెర హె భూమిస్థిర శ్రేష్ఠోంక పుత్రికారత్నఁ సబ్కుభి బులాభేజుంగ అప్తపైక చాహెసా కన్యామణికు వివాహకర్లియె జాయ్.

బ్రాహ్మణుడు. హోహోరాజా! మై యేక్ పూఛేతో తుఁ ఏక్ జవ్వాబ్ దేతాహె కెం? ముక్కు భార్యాహోనా భార్యా దాకరియె కహె మైపూచ్చాభి బ్రాహ్మణకుమారికాఁ బహు తైహె ఉనోంమె యేకు ఉద్వాహ కర్తేకహాహె కెం? అయినే యుక్తివచనంగ అహిక్ష్మ బ్రాహ్మణ్ హో ముర్రె ఘట్టి భేజ్నే చాహెహెక్యా? మేరాప్రశ్నాక అర్థ వైసానహి ముక్కు భార్యా దాకర్న కహేతో తేరాభార్యానో ఎఁ దిన్నె చంద్రి ముఖకు ముక్కు భార్యాహోనే దాకర్న. వైసాక ర్నకే గాలో కర్ నహితో పహె వైసాహి మృషావాదీహోక అప ఖ్యారినే జూ.

(భద్రాయువు వెంటనే మార్చిల్లగా)

కీర్తిమాలిని. హావర కేశ్వరా ! సదాశివా ! ఆపద్బాంధవా ! అనాథరక్షకా ! ఆపితా నిర్దయాసే దేఖంగతో హం కైసాబచింగెన్వామి ? మాయాపార్వతీ ! శాంకరీ ! ఆర్తాఘోహము- సంరక్షణ-రీయే లోకమాతా !

భద్రాయువు. (మూర్ఛ జేరి) భో ధాతీత్రిదశవర్యా ! బహుత్కాలే ప్రపంచే మాంధా త్రింబరీషవల మహారాజాది మహిపాలకాగ్రేసరా అనేకా ఏ ధరణీమండల్ పాలైగోభూ హిరణ్యాశ్వహ ని వస్తుమణి నిజదేహి చాహెనో ఉనోంకు దాదీయైహై మగ్ధ భార్యా దాన్మై కాన్భినకియూ ఆపన్నీజాన్మై మహానుభావై అయినీ అభూర్వకాన్వై కర్నాకమ్మై దాదా మూగైహై మహాత్మా !

బ్రాహ్మణుడు. తేరా పవర్తనా సదే ముక్కుమా లూంహోనే మై నె పునిహి నిహియానా ? కా, తుం ముఖాన్మై. అనేసచా ! పూర్వకాన్మై మహిపాలే మహారాజా, ఆర్తరక్షణ్మై నహినక్కెల్లి, అన్యత్రభాషణాకరేల్లి, వనమృగాంకుతోల్లి మార్నెనసకేల్లి, శేరీనకిక్ అన్యక్షమూర్నె రాన్వీకబ్బినకియె. వైసే రాజోత్తమాంకు తుం నమోహోగారే ? వై మహానుమాంకె చరిత్రరాకహ, తుంకహ ? వై రాజేంద్రానె అయినీ దానా నకియె కమ్మెంకు అయినీ భిక్షక ర్యాకియెరే ? ఉస్లియె ఉనోంకె నల్లక్షణం తుంకె నపొంచేగె ? తుమ్మె తుహితారాగోన్మై.

భద్రాయు. అచ్చ మహాత్మా ! “దానీమానధనంహంతి, హంతివేశ్యా ధనాదికం । ఆయాంపి. విధవాహంతి, సర్వంహంతి పరాంగనా” కి హై ధర్మశ్లోకోక్తై ప్రకరణై పరాంగనాకాంక్ష సర్వసంపదాంకుల్లి హరణ్మై కార్యహోనేసే ఆమ్మె సరిక్ సర్వభూ అయినీ అపేక్షాభ్యున్మై రహ్మక్యా ఉచిత్ హిన్వామి ?

బ్రాహ్మణ్. అరె అరె నీచాధమా ! కుటిలబుద్ధీ ! తుం కిత్నాదుష్టహైరె ! హమారే సరికగ్రాంతి బ్రాహ్మణంకు నీచ

క్షత్రియో తుః ధర్మాః బోధన్యైః ఒత్సాహైః? ఎహిహైరే
తుర్భు తేరా గురుసికాయసో రహ? అరేనీచా, అరేనీచా!
తుః ఎక్ రాజాహైకహ్మో మైరక్షణ్ మంగాధమగర్ సహితో
“శరద్ధనం నార్గతి చాతకోపి” కహ్మో కేరా ముఖ్యనహిదేఖైకా.
వహ్మో తుఃకియసో అబలకార్యక్ లహ్మో హేయహారహ్మోకు బదల్,
తుఃపహ్మో ఘనదాతాహ్మో కహ్మో హమ్మూ మాలుంహోనే
చానేసా హ్మో పూర్ణదేవుం కహ్మో మేరా రహసెమై జానే
ముర్ఖు ఖడాకర్మో హంగాంగ్ కహేతో క్వాహైకి ధర్మాత్
హ్మోహాత్ కహ్మో మైనె మేరాఅభిలాషాప్రచర్కరాభి ఆఖర్కు
వైసాదేనే అనిష్టసె సహిదేతాహుం కహ్మోకు బదల్ వైసాదా
మాంగ్మోసె హం అవ్యక్తాహ్మో కహేకే ఘన భేజ్మెనె అయిసే
నీతియాః ఉపదేశ్మోర్మో ఆరంభోకియాహైరే? ఎః నీతియాః సర్వ
ధర్మప్రకరణాభి జాన్నే హమ్మూ మాలుం సహిరే! బ్రహ్మ
హత్యా సురాహన గురు నధూపరతా కనకాపహరణాద్యఖిల
మహాపాతకౌంకుభి భస్మో కర్సక్మై వైసా తపోబర్ హమ్మూ
రహ్మభి పరాంగనాగ్రహణవో స్తమ్మూకిత్తా? ఇస్తియె హమ్మూ
కుఃసహిహై. తేరా వత్సీకుహిదియోదే. సహితో శర
ణార్థిరక్షణహికర్సకేసాభి, అన్యతభాషణాకియేసాభి మహా
పాతకాః సాతే నిరంతరావఖ్యాతిసె రహ్మో.

భద్రాయువు. (తనలో) మైకియెసా అపరాధాంసే ముర్ఖు
హంచేసా సావనబ్బి ముర్భు ఛడ్జానే ఎహ్మేరావధూమణిహోక్తిర్
మాలినీకు ఎః క్షితిదేవశిఖామణికుడాకర్మో యత్కించినంతర
విచారోభి ప్రమాదవశేతోభి కబ్బి మేరా అంతరంగ్మో నదిన్న
వైసామై అగ్నిప్రవేశోకర్మో ఎహి మార్గ్మోసె అపఖ్యాతి నివారణ్
కల్లరేవుం. హసాంబశివా! ఆపద్బాంధవా! ఆఖర్కు మేరాగతి
ఇత్తాహోగయా! అచ్చ, హేవిశ్వంభరామర్త్యవరిష్టా! సదా
చార నియమగరిష్టా! భవదాక్షానుసారీ మైహోకే భార్యాదాన్వి
కరుంక. ఆయియ్యో. ఆస్థాకర్మోచలె ఆయింగె.

సూత్ర). (17) భార్యాదా జహ్లాజ-తల్లీ ఆగ్నే-పడేగరాజా
నిర్వాహి, నిమిత్త కుఞ్చహి-దుర్యశ్ ఆరహి,
దుష్కాల్లెవహి.

బ్రాహ్మణుడు. ఆ, ఆ, రాజా! సత్వర్తో. మే పాదాః
ధోనా (చరణం పవిత్రం వితతం పురాణం, జల్దీజల్దీకర్నా,
పాపాన మరాతింతమా) (కాష్ట కడుగఁగానే) వస్త్రం సమర్ప
యామి, యజ్ఞోపవీతం, గంధంచ, పుష్పాణి సమర్పయామి.
శ్రీమా శ్రీమతఃగోత్రః అహంకహ్ సర్వజ్ఞ స్వరూపాయాస్మై
బ్రాహ్మణాయమమకహ్ భార్యాంకహ్ దదామికహ్ ప్రే హతి
ధర్మే ప్రతిగృహ్లామి. తీదఫేబోల్నా దదామి ప్రతిగృహ్లామి
దదామి ప్రతిగృహ్లామి. దానసాద్గుణార్థం దక్షిణం, వైహంగో
తీదే. బస్ అబ్ తురహ్. ఆగేసతీ (అని కీర్తిమాలినీ చేయిపట్టు
కొని తీసికొని వెల్లిపోవలెను)

(side cloth పక్కను మహతాబాకటి వెగించి పెట్టుకొని)

భద్రాయువు. హా మహేశ్వరా! శంకరా! సాంబా!
సదాశివా! చంద్రమాళీ! గంగాధరా! సూర్యచంద్రాగ్నినేత్రా!
నీలకంఠా! సర్పాధరణా! విధికపాలధారీ! దిగంబరా! కైలాస
వాసా! పార్వతీశా! మైనె అన్యదేవతారాధనా కబ్బి నహికరె
సదా భవత్పదంపర్ లక్ష్మ్యరఖె రహెసో భక్తహుం ముఖ్యు
సంరక్షణరీయే ముక్తి దిలావె. (అని దుముకఁబోగా అ. అ. ఆ
అనుచు శివుడు నిజరూపముతోఁ గీర్తిమాలినని వెంటబెట్టుకొని
ప్రత్యక్షముకావలెను)

సూత్ర). (18) సదాశివబ్ ఆవె-దేవై ప్ర-సన్నతా ఆపావె.
నిదాన్యె ఆపు, సదా భజన్క-రై దీనజన్కు,
ఖుదాపాల్వైక.

ఈశ్వరుడు. అం అం ఆం భక్తా, భద్రాయూ! మైముశ్వ
ర్హం తేరా ప్రార్థనన్మనోహి ప్రత్యక్షహువాహుం ఖిన్ ఖిన్
నిర్భయహోక నిర్మలమానస్సే దేభ.

భద్రాయువు. అహహ, అహహ, మేరాభాగ్య! (అని సాగిలి నమస్కరించి లేచి మొక్కుచు) దణ్ణకము- శ్రీవర్వత శ్రీష్టపుత్రీ మనఃకంజమార్తాండ, దేవేశ్వరా దక్షయాగాంతకా రమ్యగంగాంబు రంగజటాజూట హాలాహాలాహార సత్కీర్తివిసార భకాళి మందార కందర్పసంహార మాతంగి చర్మాంబరా భూతి లిప్తాంగ రుద్రాక్షచూలాధరా జ్ఞానముద్రాక్షమాలామృతి స్వచ్ఛ భాండాహిపాణి! భవద్వివ్యచారిణ్య! ధాత్యాదిదేవేశ్వరా! శేష నాగేశ్వీ వర్ణన్నకర్షే సకింగే, నరేక్షుంభి దీన్యం ముగ్ధాగిని క్యా స్వామిలోకాంకు నిర్మాణరత్నాలయాకర్షే సర్వప్రదేశౌంకు రహే సమర్పన్నిదాస్సే సదా కర్షే లోగింకు సాధ్యా సమస్తాయురా రోగ్య ముగ్ధేషజ్ఞానోన కర్షే భవత్సాదసాన్నిప్య భాదు: మితే వై నకర్షే ధరాహే ఖవాయ్విని సంద్రాగ్ని సత్కీర్తిసంక్యా చరా స్థావరా నభ్యి ఆస్తోకే గమే మహాదేవజీ ఘోర్యకాత్మే ధరా రభ్యి వేదా తురంగా విధాతాజి సారక్ష్మకర్షే విధిక్ష్మకర్షే రుకోదంకకర్షే రమానాక్ బాల్మికే రక్షణ్ణగమూలంయేయే ఘోరా పురాభస్మ కర్షే పయోక్ కలంపలు భక్షణ్ణజవ్యాసురై దైత్యంకు సంహంకర్షే జగత్పాలంపియసా చందార్ధధారి భవాదీనచింతామణి దైవచూడామణి దేవవేదాంతవేద్యా శివా వాల్యల్యాది దేవర్షిసంఘానదా ఆపు ధ్యానం సంతోషపావేగ శ్రీదక్షిణామూర్తి శ్రీసచ్చిదానందమూర్తి కృపాస్ఫూర్తి విజ్ఞాన హీన్యో ముగ్ధే రక్షణాప్య ర్మనందన్తా సంభూత ముఖ్యామరా నీక నంద్యామహాదేవ సాంబా నమో నమో నమో నమో నమో నమో

(తిరిగి సాగిలిలేచగా)

ఈశ్వరుడు. సేరాజనందనా భద్రాయూ! భక్తా! మైనే తేరా చిత్రచరిత్రకుంభి | వసన్త హుయేసాబావెయి: కియేసా సన్నుతికుంభి ఆమితానందధరిత్ హువ్యాసు . అనోయహాగజ రేసా నృతాంతాని చిత్రబోలుంగసున్. ప్రేమబోహ్మణరామై మైహి ఆయాభవార్వతీన శ్రీరూపిణీహయి, మాయాహివ్యా

ఘృతైః వై సాదిస్తైః వై సీచర్యాకియూ. నహిణో హేనామజేయా! ఋషభయోగీం ద్రావతార్పమైతుర్ఘృతైః అచఘ్నైర్మయసో ద్వాదశ సహస్రీనాగబల్భి ఉపదేశ్మయసా శివకవచప్రభావ్భి దియేసా శంఖఖడ్గైఃకే మాహాత్మ్యభి యేక్వ్యాఘ్నైర్మలీయై వృథాహో నై వై సాకబ్ధినహిహోగ. మైహోనేనేహి మేరా యత్తన్నై వై సా హోనై కర్తేతేరా మనోనిశ్చయ్యై పరిశీలనైర్నైకాన్యై తుర్మయ్యై అత్యుత్కృష్టైహో భార్యాదాన్ చాహాహుం. తుః నై సాకర్నేనేభి జైర్తేరే సత్ప్రవర్తనాఘాబ్ దేప్తైభిమై బహుత్ సంతోష్పాపాహుం. ఎలేతేరా భార్యామణికు, ఇస్సే సుఖా చాతే రజ్జ. తుః చహ్నై బరామాంగబ్దే వుం.

భద్రదాయ, సదాఅయినే చిత్రచర్యాకర్త సంతోష్పానై మహాదేవా! భో పితృశ్వరా! సర్వజ్ఞ! సర్వాంతర్యామీ! ఆదిమధ్యాంతరహితా! చిదానందమూర్తి! ఆప్మై నామస్మరణ మాత్తర్పహి. అఖిలాఘాభి భస్మహుయేజాయ్. ఐనీ సీతిమై ఆపున్ సందర్శకర్సకై హమ్ము కష్ఠీక్యాహై? అబ్హం పూఘ్నివరాః క్యారహింగె? మహాత్మా! మేరా జననీజనకౌం కుభి పద్మాకర తత్పత్నీసునయకౌంకుభి ముక్తిమిలావె. కృపాసై హమ్ముభి ముక్తిదిలావె.

ఈశ్వరుడు. హేకీర్తిమాలినీ! పరమ పతివ్రతాశిరోమణీ! తుఃచహ్నై బరాభిమాంగ్. దేవుంగా.

కీర్తిమాలినీ. హే పరాత్పరా! నిగమాంతసంచారా! నిఖిలలోకాధారా! నిర్జర వరానీక సంరక్షకా! మహేశ్వరా! ఆప్మై కరుణాబాహు వీక్షణై హమ్ము దృగ్గోచరకర్తై రహ్నై ఒత్తా అదృష్టహమ్ము పౌంచాయేభి దర్శనిభియ్యై. అబ్ హమ్ము కష్ఠీక్యాహై? హం పవిత్రరాః హుయేహై. మహాను భావా! హమారే జననీ జనకౌంకుభి హమ్ముభి ఆప్మా సాయుజ్యమిలావె.

